

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΝ

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

- Ἐν Ἀθήναις Δραχ. 9. 4.
- Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις » » 8.
- Ἐν τῷ ἑξωτερικῷ » » 8.

ΟΥΔΕΝΙ ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

Διατρίβοι μὴ ἀπάξουσαι τῷ σκοπῷ τοῦ φύλλου δημοσιεύονται δωρεάν.
Τὰ χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΤΟΣ Α΄. — ΑΘΗΝΗΣ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1881. — ΑΡΙΘ. 14

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΣΥΜΠΟΣΙΑ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἴδε προηγούμενον φύλλον).

Ἐκτός τῶν αὐλητρίδων, ψαλτριῶν καὶ ὄρχηστρίδων εἰσήγοντο εἰς τὰ συμπόσια καὶ θουμματοποιοὶ, γελωτοποιοὶ καὶ παρὰσιτοι, ἵνα διεγείρωσι τὴν χαρὰν καὶ εὐθυμίαν τοῦς παρκαίτους μάλιστα οὔτε πῦρ, οὔτε σίδηρος, οὔτε χαλκός εἴργει μὴ φοιτᾶν ἐπὶ δειπνον πλήρη εἰκόνα Μακεδονικοῦ συμποσίου δίδωσιν Ἀθηναῖος ἐν ἀρχῇ τοῦ τετάρτου βιβλίου· ἔχει δὲ οὕτως.

Ἐν Μακεδονίᾳ τοῦ Κράνου γάμους ἐπιτιῶντος, οἱ μὲν συγκεκλημένοι ἄνδρες ἦσαν εἰκοσιν οἷς καὶ κατακλιθεῖσιν εὐθέως ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραὶ, ἐκάστῳ μίξ, δωρεά. Προσστεφνώκει δὲ καὶ ἑκαστόν, πρὶν εἰσελθεῖν, στεφάνιδος χρυσῆ (χρυσῆ ταινία) πέντε χρυσῶν ἐκάστη, δ' ἦν τὸ τίμημα. Ἐπει δὲ ἐξέπιον τὰς φιάλας ἐν χαλκῷ πίνακι τῶν Κορινθίων κατασκευασμάτων ἄρτος ἐκάστῳ ἰσόπλεκτος, ἐδόθη, ὄρνεις τε καὶ νῆσσαι, προσέτι δὲ καὶ φάττι (φάσσακι) καὶ χῆν, καὶ τοικύτη τις ἄλλη ἀφθονία στυρωμενή, καὶ ἕκαστος λαβὼν σὺν αὐτῷ πίνακι τοῖς κατόπιν διεδίδου παισίν. Ἄλλα δ' ἐσθίειν περιεφέρετο πολλὰ καὶ ποικίλα καὶ μετὰ ταῦτα ἀργυροῦς πίναξ ἕτερος, ἐφ' ᾧ πάλιν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες καὶ λαγωὶ, καὶ ἔριφοι, καὶ ἕτεροι ἄρτοι πεπονημένοι, καὶ περιστεφάκι καὶ τρυγόνες, πέρδικές τε, καὶ ὅσον ἄλλο πτηνῶν πλῆθος ἦν. Ἐπεδώκαμεν οὖν καὶ ταῦτα τοῖς δούλοις, καὶ ὡς ἄδην εἴχομεν βρώσεως ἐχερνήψαμεθα· καὶ στεφάνοι εἰσηνέχθησαν πολλοὶ πικνοδακτῶν ἀνθέων, ἐπὶ πᾶσι τε χρυσῶν στεφάνιδες, ὀλκὰ ἴσαι τῷ πρώτῳ στεφάνῳ. Ἦδη

δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπηλλοτριωμένων τοῦ στυρωμενῆ, ἐπεισβάλλουσιν αὐλητρίδες καὶ μουσουργοὶ καὶ σαμβουκίστριαί τινες Ῥόδιαι, ἐμοὶ μὲν γυμναὶ δοκεῖ, πλὴν ἔλεγόν τινες αὐτάς ἔχειν χιτῶνάς· ἀπαρξόμενά τε ἀπῆλθον. Καὶ ἐπεισῆλθον ἄλλαι, φέρουσαι ληκύθους μύρου ἐκάστη δύο, συνδεδεμένας ἱμᾶντι χρυσῷ, τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κατιλιαίας, καὶ ἐκάστῳ προσέδωκαν. Ἐπειτα εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντιδείπνου, πίναξ ἀργυροῦς ἐπὶ πάχος οὐκ ὀλίγον περίχρυσος, ὅσος ὥστε δεῖξασθαι μέγεθος χοίρου τινός ὀπτοῦ καὶ σφόδρα μεγάλου, ὃς ὕπτιος ἐπέκειτο, τὴν γαστέρα δεικνύς ἀνω πλήρη οὔσαν πολλῶν ἀγχιῶν· ἦσαν γὰρ ἐν αὐτῷ συνωπημένοι κίχλια, καὶ μῆτραι καὶ συκαλλίδων πλῆθος ἄπειρον (συκοφάγων), καὶ ῥῶν ἐπιγεχυμένοι λάκιθοι, καὶ ὄστρεα καὶ κτένες· καὶ ἐκάστῳ πετυρωμένας αὐτοῖς πίναξιν ἐδόθη. Μετὰ δὲ ταῦτα πίντες ἐλάβομεν ἑκαστός ἔριφον ζέοντα, ἐφ' ἑτέρῳ πάλιν πίνακι τοιοῦτόν, σὺν μύστροις χρυσοῖς. . . . Μεθ' οὗς εἰσῆλθον ἰθύραλλοι καὶ ἰσληροπαῖτα, καὶ τινες καὶ θουμματοποιοὶ γυναῖκες, εἰς ζίφην κυβιστῶσαι, καὶ πῦρ ἐκ οὐτρῦ στόμαχος ἐκρίπιζουσαι γυμναίους. Ἐπει δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐλαμβάνει πάλιν ἡμᾶς θερμὸς τις καὶ ζωρότερος πότος, οἶνον ὄντων ἡμῶν Θακίων καὶ Μενδίων καὶ Λεσβίων, χρυσῶν (χρυσῶν φιαλῶν) πέντε μεγάλων ἐκάστῳ προσενεχθειῶν. Καὶ μετὰ τὸν πότον ὑδατοῦς πίναξ, δίπηχός που τὴν διάμετρον, ἐν θήκῃ κατακείμενός ἀργυρᾶ, πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν πάντα γένη συνθηροισμένων, ἀπασί τε προσέδοθη καὶ ἀργυροῦν ἄρτοφόρον ἄρτων Καππαδοκίων· ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ τοῖς θεράπουσιν ἐπεδώκαμεν. Καὶ νηψόμενοι τὰς χεῖρας ἐ-

στεφανοῦμεθα... ἡσυχίας δὲ γενομένης, ἐξάλ-
 λόμενος τῆς κλίνης ὁ Πρωτέας αἰτεῖ σκύφον
 χοαίαν, καὶ πληρώσας οἴνου θασίου ὀλίγον
 τ' ἐπιρράγκας ὕδατος, ἐξέπιεν ἐπειπῶν. — Ὁ
 πλεῖστα πίνων πλεῖστα κεύρανησεται. — Καὶ
 ὁ Κάρναος ἔφη, ἐπεὶ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος
 καὶ τὸν σκύφον δῶρον· τούτο δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις,
 ὅσοι ἂν πίωσι, ἔσται γέρας. Ἐφ' οἷς λεχθεῖσιν
 οἱ δ' ἐννέα πάντες ἀνέσται, ἀρπάζοντες, κἄλλος
 ἄλλον φθάνοντες. Εἷς δὲ τῶν συνδειπνούντων
 ἡμῖν ἄθλιος, οὐ δυνάμενος πιεῖν, ἀνκακθίσας
 ἔκλαιεν, ἄσχυρος γενόμενος, καὶ ὁ Κάρναος
 αὐτῷ χαρίζεται κενὸν τὸ ἔκπωμα. Ἐπὶ τούτοις
 χορὸς εἰσηλθὼν ἀνθρώπων ἑκατὸν ἐμμελῶς ἀδόν-
 των γαμικὸν ὕμνον, μεθ' οὗς ὄρχηστρίδες, διε-
 σκευασμέναι τρόπον Νηρηίδων, αἱ δὲ Νυμφῶν...
 Ἐν τούτῳ δὲ ὁ γελωτοποιὸς εἰσηλθε Μανδρο-
 γέννης... καὶ πολλοὺς κατέρρηθεν ἡμῶν γέ-
 λωτας· καὶ μετὰ ταῦτα ὠρχεῖτο μετὰ τῆς γυ-
 ναϊκῆς, ἔτη οὔσης ὑπὲρ τὰ ὀγδοήκοντα. Καὶ
 τελευταίαι ἐπεισηλθὼν ἐπιδορπίαί τ' ἀρπάζει,
 τραγῆματά τ' ἐν πλεκτοῖς ἐλεφαντίνοις ἐπε-
 δόθη πάσι, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα γένη Κρη-
 τικῶν, Σαμιακῶν καὶ Ἀττικῶν, αὐταῖς ταῖς
 ἰδίαις τῶν πεμμάτων θήκαις.»

Τὰ Ἀττικά δειπνα παραβαλλόμενα πρὸς τὸ
 δεῖπνον τοῦτο τοῦ Κάρναου ἐκμηδενίζονται·
 ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν Χαλκίδι δειπνα ἦσαν πολυτε-
 λέστερα τῶν ἐν Ἀθήναις, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ
 τοῦ λόγου τοῦ παρασείτου Δρομέα ἐν Ἀθην. IV,
 132 ἀρωτήσαντος γὰρ τινος αὐτὸν, πότερον ἐν
 ἄστει γίνεται βελτίω δειπνα ἢ ἐν Χαλκίδι, τὸ
 προοίμιον, εἶπε, τῶν ἐν Χαλκίδι δειπνῶν χα-
 ρέστερον εἶναι τῆς ἐν ἄστει παρασκευῆς· τὸ
 πλῆθος τῶν ὀστρέων καὶ τὴν ποικιλίαν προοί-
 μιον εἰπῶν δειπνοῦ.»

Οὕτω λοιπὸν οἱ ξέωροι Ἕλληνες διῆγον ἐν
 τοῖς συμποσίοις τρώγοντες, πίνοντες, συζητοῦν-
 τες, σκώπτοντες, ἀστεϊζόμενοι, καὶ προτεινόντες
 γρίφους καὶ ἀνίγματα, ἀδόντες ὀρχαύμενοι καὶ
 ἀδιζαλείπτως πίνοντες εἰς ὑγίειαν παρόντων καὶ
 ἀπόντων φίλων καὶ τελευταῖον σπεισάμενοι αὐ-
 θις τῷ προστάτῃ τοῦ ὕπνου Ἐρμῆ ἀπεσύροντο
 οἴκαδε, ὡς φέρεται καὶ ἐκ τῆς Ὀδύσ. Ὀμήρου
 Η, 136.

Εὖρε δὲ φαίηκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
 σπένδοντας δεπείσσειν ἐυσκόπων Ἀργειφόντη,
 φ' πυμάτω σπένδεσκον, διε μνησαίατο κοίτου.

Οἱ παλαιότεροι Ἕλληνες δειπνοῦντες ἐκά-
 θηντο ἐπὶ δίφρων· μετὰ ταῦτα ὁμοῦς εἰς τὸ τρυ-
 φρώτερον μεταστάντες κατερρήθησαν, κατὰ τὸν
 Δειπνοσοφιστὴν ἐκ τῶν δίφρων εἰς τὰς κλίνας·
 ἐφ' ἐκάστης δὲ κλίνης κατεκλίνοντο δύο συνή-
 θως, ἐνίοτε δὲ καὶ τέσσαρας καὶ πέντε, στηρι-
 ζόμενοι ἐπὶ προσκεφαλαίων διὰ τῶν ἀριστερῶν
 χειρῶν· πρὸ ἐκάστης δὲ κλίνης παρετίθετο τρά-
 πεζα χαμηλοτέρα τῆς κλίνης.

Μετὰ τὴν περιγραφὴν τῶν παρὰ τοῖς Ἕλ-
 λησι συμποσίων ἄς μεταβῶμεν εἰς τὴν ἀρχαίαν
 Κόρινθον, καὶ οὐδόλως ἐπηρεαζόμενοι ἐκ τῆς
 κακογλωσσίας τοῦ Ἀθηναίου ῥήτορος, ἄς ἐπι-
 σκεφθῶμεν τὸ λαμπρὸν συμπόσιον, τὸ ὁποῖον
 δίδωσιν ἡ Λαίς, πρὸς τιμὴν τοῦ ἐκ Σάρδεων
 πρίγκηπος Ἀρσάμβου. Πρῶτοι καταλαμβάνουσι
 θέσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Συμποσίου καὶ πλη-
 σίον ἀλλήλων ὁ Ἀρσάμβης καὶ ἡ Λαίς· μετ'
 ὀλίγον ἤρχισαν νὰ προσέρχωνται οἱ προσκεκλη-
 μένοι ἀνήκοντες εἰς τὰς ἀνωτέρας κοινωνικὰς
 τάξεις, Κορίνθιοί τε καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι ξένοι,
 ἦτοι φιλόσοφοι, πολιτικῶν καὶ καλλιτέχναι
 καὶ ἄλλοι εὐγενεῖς νέοι τῆς Κορίνθου. Ὅταν ὁ
 ἐκ Κυρήνης φιλόσοφος ἠσπάζετο τὴν χεῖρα τῆς
 Λαίδος, αὕτη εἶπε πρὸς τὸν πρίγκηπα αἰδοῦ ὁ
 καλλίτερος καὶ ἀγαπητότερός μου φίλος· κατὰ
 τὰς φιλολογικὰς μαζ ἐσπερίδας ἴσταται συνή-
 θως πλησίον μου, ἀλλὰ σήμερον παρὰ χωρεῖ τὴν
 θέσιν σου.»

Ὁ Ἀρίστιππος, ὅστις ἐγνώριζε τὸν Ἀρσάμ-
 βην, ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν μειδιῶν τοὺς ἐξῆς λό-
 γους. «Ἡ θέσις ἡ δοθεῖσα πρὸς σὲ θέλει κατα-
 στήσει πολλοὺς ζηλοτύπους· διότι θέσις πλησίον
 τῆς Λαίδος εἶναι θέσις ἐντὸς τῆς καρδίας τῆς.»

Τὰ ὠραιότατα φαγητά, οἱ ἐκλεκτότατοι οἶ-
 νοι παρετίθησαν ἀφθόνως· τὸ δεῖπνον ὑπῆρξε
 πολυτελέστατον ὁμοιάζον πρὸς βασιλικὸν συμ-
 πόσιον. Ὅλων τὰ μέτωπα ἦσαν ἐστεφανωμένα
 διὰ ῥόδων· σμήνος εὐκινήτων νεανίδων, ὡς ἡ
 Ἥδη, περιίπταντο περὶ τὰς τραπέζας ὑπηρε-
 τοῦσαι ὡς οἰνοχόοι. Οἱ περιφημότατοι οἶνοι τῆς
 Ἑλλάδος καὶ Ἀσίας, ὁ σπινθηροβόλος τῆς Νά-
 ξου, οἱ τῆς Θάσου καὶ Ἰέω προσφιλεῖς τῷ Ἀ-
 νακρέοντι, ὁ ἰσχυρὸς Κύπριος, ὁ σμεουρωδῆς Σά-
 μιος καὶ ὁ γλυκὺς Κορίνθιος ὁ ἐπονομαζόμενος
 γυναικείον *ρέκταρ* ὅλοι οὗτοι οἱ οἶνοι ἀφθόνως
 ἐχύνοντο εἰς ἐπίχρυσά ποτήρια πλουσίως γε-
 γλυμμένα.

Ἡ εὐθυμία ἔλαμπεν εἰς τὰ πρόσωπα πάν-
 των τῶν συνδαιτυμόνων· οἱ φιλόσοφοι καὶ σο-
 φισταὶ συνεζήτουν, οἱ ποιητὰ καὶ ῥήτορες ἀ-
 πήγγελλον πάντες ἐποιοῦντο ἐπίδειξιν γνώσεως
 καὶ εὐφυΐας· ἐγέλων, τὸ πνεῦμα ἠκονίζετο εἰς
 τοὺς καλοὺς λόγους· ἐώρταζον τὸν Βάκχον ἀπε-
 ριμένοντες τὸν Ἔρωτα.

— Εἶναι εὐτυχεῖς οἱ φίλοι τῆς ὠραίας Λαί-
 δος, εἶπε χαμηλῆ τῇ φωνῇ ὁ Ἀρσάμβης εἰς
 τὴν βασιλίσσαν τῆς ἐορτῆς. — Εὐτυχέστερα θὰ
 ἦναι ἡ Λαίς, ἀπεκρίθη αὕτη μετὰ θελκτικῶν
 μειδιήματος, ἐὰν ὑμεῖς δὲν ἠθέλετε θεωρῆσαι
 τὴν ἐσπερίδα, ἣν αὕτη σὰς δίδει, ἀναξίαν ὑμῶν.

Θίκασος αὐλητρίδων ἔλαβε θέσιν ἐν τῷ μέσῳ
 τῆς αἰθούσης, καὶ ἐξετέλεσε πολλὰ τεμάχια
 εἰς Αἰολικὸν μέλος.

— Καὶ ἤδη, ἀνέκραζεν ὁ Ἀρίστιππος, ὑμνή-
 σατε τὸν Ἔρωτα διὰ τῶν ἐλεφαντίνων λυρῶν
 σας, ὑμνήσατε, νεάνιδες. —

— Καὶ ἡμεῖς ἄς πῖωμεν ὑπὲρ τῆς Λαίδος ἀπε-
 κρήθη ὁ Ἀρσάμβης ὑπὲρ τῆς Λαίδος· ἦτις μᾶς
 μεθύει διὰ τῶν θελγῆτρων τῆς. —

Αἱ αὐλητρίδες ἀφῆκαν τοὺς πλαγκτικούς καὶ
 ἔψαλλον συνοδευόμεναι ὑπὸ τῆς λύρας ᾠδὴν Ἀ-
 νακρέοντειον, ἧς παρὰ θέτομεν στροφὴν τινα.

Πῖνε εἰς τὸ ποτήριόν μου ἀξιολάτρευτε Δηλία,
 Στόλισον τὸ μέτωπόν μου με κλήμα καὶ ἄνη,
 Χύσον τὸν Ἔρωτα, τὴν μέθην καὶ τὴν μάστιγαν,
 Σπερέωσον ἐν ἐμοὶ ὅλας τὰς εὐτυχίας.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ᾠδῆς ὁ Ἀρίστιππος ἔλα-
 βε τὴν λύραν τῆς πλησίον αὐλητρίδος καὶ ἔψαλε.

ὠραία καὶ φιλομειδεῖς νεάνιδες
 καύσατε θυμάμα καὶ βίφατέ μας ἄνη·
 Δηλία ἄρωστον καὶ χρῶσον τὴν λύραν
 ἀκροῦμεθα τῶν θελκτικῶν σου ὕμνων.
 Καὶ ὁ χορὸς ἀπεκρίθη.
 Οὕτως ἔψαλλεν ἐν ταῖς αὐτοῦ ἐορταῖς
 Ἀνακρέων ἐστεμμένους ἄνθεσιν.
 Ὁ Ἔρωτα καὶ ὁ οἶνος ἐπέχλαζαν ἐν ταῖς κεφαλαῖς,
 καὶ ἡ εὐθυμία ἤνοιγε πάντων τὰς καρδίας.

Ὁ Ἀρίστιππος ἐξηκολούθησε,

Νεαρὰ φωνὰ γέουσαι τὴν ἠδείαν σας συμφωνίαν
 εἰς τὰς ψυχὰς μᾶς — εὐδία, ἄνη, οἶνος, γυναικῆς,
 τί πλέον ἐν ταῖς τῶν θεῶν τραπέζαις;

Χορὸς, ἀνακρέοντειον·
 Οὕτως ἔψαλλεν κτλ.

Ὁ Ἀρίστιππος, εὐδία, ἄνη, οἶνος, γυναικῆς,
 τὰ πάντα ὑπόκεινται εἰς θάνατον, ὡς καὶ γὰρ τὸ νόχον
 καὶ ὁ σοφὸς ἔχει ἀνάγκην ἀπολαύσεως· ὡς καὶ γὰρ τὸ νόχον

Ἀγαπάτε, ἀγαπάτε, εἰς τὸ ἔαρ τοῦ βίου,
 θὰ ἔλθῃ ὁ χειμὼν ὁ λυπηρὸς καὶ ψυχρὸς.

Χορὸς
 Οὕτως ἔψαλλε κτλ.

Αἱ Κιθαρωδοί.
 Πῖνετε, προσφέρετε τὸ ποτήριον εἰς τὰς δεσποίνας
 Τὸ πᾶν ἐπιτρέπεται ἐν τῇ διακριτικῇ ταύτῃ κατοικίᾳ.
 Ζητήσατε παρ' αὐτῶν στεναγμοὺς καὶ θωπείας,
 γλυκὰ βλέμματα καὶ λόγους ἐρωτικῶς.

Δούλοι εἰσηλθὼν νευσάσης τῆς Λαίδος, ἵνα
 ἀλλάξωσι τὰ ἀργυρᾶ ποτήρια καὶ τοὺς ἀμφο-
 ρεῖς δι' ὁμοίων χρυσῶν γεγλυμμένων. Ἐφερον
 νέους στεφάνους, ἵν' ἀντικαταστήσωσι τοὺς τῶν
 συνδαιτυμόνων, οἵτινες εἶχον πλέον μαρνανθῆ.

Εἶναι ἡ σειρὰ σου, ποιητὰ, εἶπεν εἰς τὸν Ἐ-
 ρωτιδῆν ἡ νέα Νηλιδα, ἧτις εἶχε τοποθετηθῆ
 πρὸ ὀλίγου εἰς τοὺς πόδας τῆς Λαίδος· ψάλλε
 καὶ σὺ ὕμνον εἰς τὸν Διόνυσον. — Καὶ εἰς τὴν
 καλλονὴν, προσέθηκεν ὁ ποιητῆς, λαμβάνων
 τὴν λύραν, ἣν προσέφερον αὐτῷ ὁ Ἀρίστιππος.
 Προέδρευε ἐν τοῖς συμποσίοις μας προσφιλεῖς ψῶλον,
 ἔβωνε τὴν φωνὴν σου μετὰ τὰς εὐθύμους συμφωνίας μας
 ἔβωνε τὸν Ἔρωτα μετὰ τῶν ἡδονῶν τῆς τραπέζης,
 εἶθε ἡ εὐθυμία σου νὰ διπλασιάσῃ τὰς προσφοράς μας.

Γέμισον πάντα, γέμισον, ὠραία γυνή,
 γνωρίζω ν' ἀγαπῶ καὶ νὰ πίνω ἐναλλάξ.
 ὅταν τὸ ποτήριόν μου εἶναι πλήρες ἀφρίζοντος οἴνου,
 τὸ στήθος μου πάλλει καὶ καιομαι ὑπ' ἔρωτος.

Ὡ! ἀγαπῶ νὰ πίνω παρὰ τῇ νέᾳ μου δεσποίνῃ
 ἐπιθυμῶ νὰ βλέπω ἕνα πόθον ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς·
 Ἐκ τῶν βλεμμάτων αὐτῆς μέθην ν' ἀντλῶ θέλω,
 ἀλλ' αὕτη τότε εἶναι μέθη ἀθανάτων.

Ὀπλίσατε τὰς χεῖρας με ἀφρίζοντα ποτήρια,
 ἄς ἐορτασθῇ ὑπὸ πάντων ἡμῶν ἡ ἡδονή·
 εἰς ὑγίειαν σου Λαίς, εἰς ὑγίειαν σας θελκτικαὶ γυναῖκες
 καὶ σοῦ εἰς ὑγίειαν ὦ μεθυστικῆ Ἔρωτα!

Μετὰ τὸ τέλος τῆς ᾠδῆς ταύτης ἡ αἰθουσα
 κατεκλύσθη ὑπ' ὀρχηστρίδων ἐστεμμένων μύρ-
 τοις καὶ κυκνοῖς, αἵτινες κινῶσαι θύρσον εἰς
 τὰς χεῖρας ἐξετέλεσαν τὸν *Ἐπιγαλλόν* καὶ τὴν
Συβαριτικὴν, χοροὺς ὧν κί στάσεις παρίστων
 ἀσέμνωσ πωρ τὴν ἡδονὴν· τοὺς χοροὺς τοῦτους
 διεδέχθησαν παντομίμαί τοῦ Γαυμηδίου καὶ
 τῆς Λύδας παριστῶσαι πάσας τὰς ἐρωτικὰς πε-
 ριπέτας αὐτῶν· τελευταῖον ἔλαβε χώραν χορὸς
 νυμφῶν, ἄς ἦν τερπνὸς κύκλος, καθ' ὃν ἡ σύμ-
 μετις τῶν βραχιόνων καὶ κνημῶν καὶ οἱ εἰχί-

νητοι και χαριέντες εξελιγμοί παρίστων τὰ θέλγητρα τῶν νέων ὀρχηστρίδων.

Οἱ ἀτμοὶ τοῦ οἴνου, αἱ θερμαὶ ἀνκπνοὶ τῶν συνδαιτυμόνων εἶχον μαράνει τοὺς στεφάνους· οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων ἠκτινοβόλουν ἔρωτα· εἶχον δὲ ἤδη ἐγερωθῆ πολλοὶ νέοι, ἵνα ἐνωθῶσι μετὰ τῶν χορευτριῶν, ὅτε ἡ Λαίς ἐκτύπησεν ἐπὶ τοῦ δίσκου της, καὶ ἀμέσως ἀπασαὶ αἱ νέμφαι ἠφκνήσθησαν, ἐλαφροὶ ὡς φωτεινὰ μετέωρα.

Τότε φωνεὶ ἠκούσθησαν—ὑπὲρ τῆς Λαίδος τῆς θεᾶς μας! ὑπὲρ τοῦ Βάκχου! ὑπὲρ τοῦ ἔρωτος! Τὰ ποτήρια ἐπληρώθησαν καὶ ἀμέσως ἐκένωθησαν.

Τότε ἡ Λαίς λαβούσα τὸν λόγον εἶπε· φίλοι, ἐνταῦθα ὁ ἀὴρ εἶναι βαρῦς, τὰ στήθη φλογερά· ἔλθετε, ἀκολουθεῖτέ με· οἱ κῆποι εἰσὶ δροσεροὶ καὶ πλήρεις εὐωδιῶν· καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐξῆλθεν εἰς τὸν κῆπον στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Ἀράμβου· οἱ συνδαιτυμόνες ἐκένωσαν ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν αἰθουσαν τοῦ συμποσίου καὶ διεσκεδάσθησαν εἰς τοὺς κήπους.

Αἱ ἐσπερίδες, ἃς ἔδιδεν ἡ Λαίς ἐν Κορίνθῳ, ἦσαν συχνόταται, καὶ εἰς αὐτάς ἐλάμβανον μέρος αἱ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἐπισημότητες· δὲν μετετρέποντο δὲ αὐταὶ εἰς παράφορα ὄργια, ὅπως εἶπον ἀσθενῆ τινὰ καὶ πονηρὰ πνεύματα, σοφοὶ βεβιασμένης αὐστηρότητος, οἵτινες καταδικάζουσι τὰς τοῦ ἔρωτος ἡδονάς, διότι εἰσὶ ἀνίκανοι ν' ἀπολαύσωσι ταύτας, διότι ἡ θεὰ τῶν ἡδονῶν τούτων διεγείρει ἐν αὐτοῖς ματαίως ἐπιθυμίαν καὶ πικρὰς λύπας.

Δ. Κ. ΤΣΕΓΚΟΣ

καθηγ. ἐν τῷ Βαρβ. Λυκείῳ

Οἱ θεράποντες τοῦ στομάχου

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΓΗ

Εἰσαγωγή.

Πιστεύω, κόρη μου, ὅτι ἔχεις τὴν περιέργειαν ὅπως μάθης τὴν ὀλίγον μυστηριώδη ἱστορίαν ὀργάνων τινῶν τοῦ σώματός σου, ὡς τῶν βραχιόνων, τῶν κνημῶν, τῆς μικρᾶς ῥίνος τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ὠτων σου, τῶν ἀχωρίστων αὐτῶν συντρόφων σου, εἰδεύω τὴν φιλομάθειάν σου ὥστε ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ με ἀκολουθήσῃς εἰς μικρὰν ἐπίσκεψιν, τὴν ὁποῖαν θὰ κάμω εἰς τὰ ὄργανα τὰ ἐμμέσως συντελοῦντα

πρὸς διατροφήν. Περὶ τῶν ἄλλῶν τῶν ἀμέσων τῆς διατροφῆς ὀργάνων θὰ σοὶ ἐμιλήσω ἄλλοτε.

Πολλὰ ὄργανα ἐκτελοῦσι τὴν προκταρτικὴν ἐργασίαν τῆς διατροφῆς, ταῦτα εἰσὶ προωρισμένα ὅπως τὸ κατὰ δύναμιν μᾶς σχετίζωσι μετὰ τὰς οὐσίας αἰτινὰς θὰ λάβωσι τὴν τιμὴν καὶ εἰσελθῶσιν εἰς τὸν στόμαχόν μας. Ἐννοεῖς τί σημαίνει ἀρρριζεῖν πρὸς τὰς οὐσίας; ὄχι ἐντελῶς, νομίζω· θὰ ἐννοεῖς καλλίτερον, εἰ σημαίνει σχετίζεῖν πρὸς πρόσωπα· ἡ μήτηρ σου θὰ εἶπε τοῦτο πολλὰς ἐνώπιόν σου. Ὅταν ἐπιθυμῆς καὶ σχετισθῆς μετὰ τινος ἀπευθύνεσθαι πρὸς τινὰ φίλον σου ὁ ὁποῖος σοὶ λέγει ποῦ κατοικεῖ οὗτος, σὲ ὀδηγεῖ πρὸς αὐτὸν καὶ σὲ συνοιστᾷ· ἔχομεν τοιαύτους φίλους ἐν ἡμῖν, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν κλοσύνην καὶ ἐκτελοῦν τὴν ὑπηρεσίαν ταύτην, ἥτοι καὶ μᾶς συνοιστῶσι πρὸς τὰς οὐσίας, περιεῶν σοὶ ὀμιλῶ, εἰσὶ δὲ πάντοτε εἰς τὴν θέσιν των, ὥστε καὶ δύνανται, ὅταν θέλωμεν, καὶ μᾶς σχετίζωσι πρὸς αὐτάς. Ἡ σχετῖαις αὕτη ἰδιαίτουσα οὐχὶ μόνον εἰς τὸν ἀνθρώπον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ζῷα, καλεῖται ζωική ζωὴ πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς ὀργατικῆς ζωῆς, τῆς ὁποῖας μετέχουν ἐκτός τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῴων καὶ αὐτὰ τὰ φυτὰ. Ὀργανικὴ δὲ ζωὴ εἶναι ἀπλῶς ἡ διατροφή. Τὸ σῶμα σου ὀμοιάζει μετὰ μικρὸν βασιλεῖον, τοῦ ὁποῖου σὺ εἶσαι ἡ βασίλισσα, ἀλλὰ βασίλισσα μόνον τῶν συνόρων. Οἱ βραχιόνες, αἱ κνήμαι, τὰ χεῖλη, αἱ ὀφρυς, ὅλα τέλος τὰ ἐξωτερικὰ μέρη, εἶναι οἱ πιστοὶ ὑπηκόοι σου. Εἰς τὸ ἐλάχιστον νεῦμα σου ἀμέσως τίθενται εἰς κίνησιν ἢ ἡσυχάζουν, ἢ θέλησίς σου εἶναι νόμος δι' αὐτούς. Ἀλλὰ τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ σώματός σου ἀγνοεῖ ποῖα εἶσαι, ὑπάρχει ἐντός σου μικρὰ δημοκρατία, ἡ ὁποῖα διοικεῖται μόνον της, δὲν ἔχει χρεῖαν τῶν δικταγῶν σου καὶ ἂν τῆς δώσης τοικύτως τὰς περιφρονεῖ ὡς δεσποτικὰς, ὅπως οἱ ἀρχαῖοι συμπατριῶται σου, οἱ Ἀθηναῖοι, τὰς τοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν. Καταλίπωμεν λοιπὸν τὴν μικρὰν δημοκρατίαν εὐδαιμονοῦσαν ὑπὸ τοὺς φιλελευθέρους καὶ δικαίους νόμους της καὶ ἃς ἐπισκεφθῶμεν τὸ βασίλειόν σου· αἱ βασίλισσαι πάντοτε εὐχαριστοῦνται περιεχομέναι τὸ κράτος των, πιστεύω ὅτι καὶ σὺ μεγάλην θὰ δοκιμάσῃς χαρὰν καὶ ἰδῆς τοὺς ἀγαθοὺς ὑπηκόους σου καὶ μάθης τὰς τυχόν ἀνάγκας των, ὅπως ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ θεραπεύσῃς αὐτάς.

« Ἀλλὰ θὰ μοὶ εἴπῃς, δικτῆ θετεῖς ὡς ἐπιπεφαλίδα τῶν ὀλίγων αὐτῶν ἐπιστολῶν τὸν παράδοξον τίτλον· οἱ θεράποντες τοῦ στομάχου. Ἐάν ὅ,τι θὰ ἴδωμεν ἔγεινεν ἀπλῶς πρὸς θεραπείαν τοῦ στομάχου, τί βασίλισσα εἶμι καὶ πῶς καὶ ἐγκαυθηθῶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μου.

— Δυστυχῶς! ἐν πρᾶγμα σκοπεῖω καὶ σὲ διδάξω πρὸς τὸ παρὸν, δηλαδή πῶς ζῆ τὸ μικρὸν σῶμα σου, τὸ ὁποῖον ἔχεις κοινὸν μετὰ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ ζῷα. Τὸ πρῶτον δὲ καθήκον, ἢ μάλλον ἡ πρώτη ἀνάγκη πάντοτε ζῶου, εἶναι καὶ εὐχαριστήσῃ τὸν ἀπαιτητικὸν αὐτὸν κύριον, τὸν στομάχον, ὁ ὁποῖος τρέφει ὅλα τὰ μέλη, ἐπὶ τῷ ὄρῳ ὅπως ὅλα τὰ μέλη ἐργάζονται ὑπὲρ αὐτοῦ. Ναί, οἱ ὑπηκόοι σου εἶνε θεράποντές του, ἐπειδὴ καὶ σὺ αὐτῇ εἶσαι—ἐπίτρεψόν μοι τὴν λέξιν—θεράπαινά του, βασιλεύεις δὲ ὅπως τὸν ὑπηρετῆς. Πάντα ταῦτα ἀπαιτῶνται καὶ εἰς τὰ ζῷα. Εὐτυχεῖς οἱ ἐπιφορισμένοι ὅπως σὲ διδάξωσι τὰ καθήκοντά σου, ὅπως σοὶ ἀποκαλύψωσι τὰς ἀνάγκας ἄλλης ζωῆς, ἀνωτέρας τῆς τοῦ ζῶου! Οὗτοι θὰ σοὶ εἴπωσιν ὅτι πάντα ταῦτα τὰ ὄργανα, τὰ ὁποῖα μετ' ὀλίγον θὰ ἴδωμεν, δὲν σοὶ ἐδόθησαν διὰ καὶ ὡς μόνου τοῦ στομάχου σου θεράποντες καὶ—ὅπως μὴ ἐξέλθωμεν τοῦ σοβαροῦ ζητήματος τῆς διατροφῆς—αἱ χεῖρες σου ἐπλάσθησαν ὄχι μόνον ὅπως λαμβάνωσιν, ἀλλὰ καὶ ὅπως δίδωσιν, αἱ δὲ κνήμαι σου ὄχι μόνον ὅπως σὲ φέρωσι πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ὑπάρχει τροφή, ἀλλὰ καὶ ὅπως φέρωσι τὴν τροφήν εἰς ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι στεροῦνται αὐτῆς.

Εἴπομεν ἤδη ὅτι τὰ ὄργανα ταῦτα εἰσὶ προωρισμένα ὅπως μᾶς σχετίζωσι πρὸς τὰς οὐσίας τὰς ὁποῖας τρώγομεν. Λοιπὸν ὅταν ἀθήσῃς εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἔχῃς ἐνώπιόν σου πινάκιον ῥοφήματος ποῖα ὄργανα ἀναλαμβάνουσιν ὅπως σὲ συστήσωσι πρὸς αὐτό;

— Ἐν μόνον, θὰ μοὶ εἴπῃς, ἡ χεὶρ ἢ φέρουσα τὸ κοιλίαιον πρὸς τὸ στόμα.

— Ἐν μόνον; Καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ ὁποῖος σοὶ δεικνύει τὸ ὄρατον χρῶμα τοῦ ῥοφήματος! καὶ ἡ μικρὰ ῥίς σου, ἡ ὁποῖα σοὶ λέγει τί ὀσμὴν ἔχει! καὶ ἡ γλῶσσα, ἡ μικρὰ ἐκείνη θυρωρὸς! Ἐκαστον τῶν ὀργάνων αὐτῶν δὲν σὲ σχετίζει, ὅση δύναμις αὐτῷ, πρὸς τὴν πολυτίμον οὐσίαν τὴν ὁποῖαν καλοῦμεν ῥοφήμα καὶ ἄνευ τῆς ὁποῖας τὰ μικρὰ κορῆσια δὲν θὰ ἐμεγάλωνον·

Ἄλλ' ἡ ἐργασία αὕτη σοὶ φαίνεται πικρὴν; Ἐπειδὴ τὸ σφρηγιστὸν εἶνε ἐνώπιόν σου καὶ φορεῖ ἡ θέλησίς σου μόνον ὅπως φάγη; διὰ τοῦτο μέρος τῶν ὀργάνων σου ἀργεῖ. Ὅπως ἴδωμεν λοιπὸν ὅλα τὰ ὄργανα τὰ σχετιστικὰ σοβαρῶς ἐργαζόμενα, ἃς φαντασθῶμεν λυκὸν ἐν τῷ δάσει κατὰ τὴν ὄρχην τοῦ γεύματός του. Τί πράττει; ἀρχίζει τὴν θήραν του, τὸν ὀφθαλμὸν ἐγρηγορῶτα, τὸ οὖς τεταμένον, τὴν ῥίνα πρὸς τὸν ἀνεμὸν ὑψῶν· τρεῖς θεράποντες τοῦ στομάχου ἐρευνῶσιν ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ πιστῶς ἀναφέρουσιν ἐκὼν βλέπωσιν, ἀκούωσιν ἢ ὀσφραίνωνται τι. Τὴν λείαν εὐρεθεῖσαν ὑπ' αὐτῶν πρέπει καὶ τὴν συλλάβῃ. Οἱ μυῶνες τότε καὶ τὰ ὀστά τῶν κνημῶν μεταφέρουσιν πρὸς αὐτὴν τὸ ζῷον, νέοι θεράποντες τιθέμενοι εἰς κίνησιν αἰφνης διὰ μυστηριώδους δυνάμεως, ἥτις ὡς διὰ μαγείας ἀναπτύσσεται, καὶ ἥτις κατοικεῖ εἰς τινὰ ὄργανα, τῶν ὁποῖων μετ' ὀλίγον θὰ σοὶ εἴπω τὸ ὄνομα. Εἰς τὴν τάξιν τῶν θεραπόντων πρέπει καὶ προσθέσωμεν καὶ τὰ νεῦρα, ἄνευ τῶν ὀσείων αἱ κνήμαι θὰ ἔμενον ἀκίνητοι, ὡς δύο ξύλα. Ἡ δύναμις δ' ἐκείνης, εἰς τὴν ὁποῖαν αἱ κνήμαι ὑπακούουσιν, εἶνε τυφλὴ ἔχουσα χρεῖαν ὀδηγοῦ, πρὸς δὲ ὁ ὀφθαλμὸς, τὸ οὖς, ἢ ῥίς δὲν θὰ ἐπήρουν ὅπως κατανηκίσωσι τὰς πανουργίας τοῦ θηράματος, ἐάν δὲν ὑπῆρχεν ὀπισθέντων πρᾶγμα τι, τὸ ὁποῖον ἐνεργεῖ δι' ὄργανου τινος, ὅπερ εἶναι καὶ αὐτὸ θεράπων τοῦ στομάχου, καὶ ὅπερ καταμετρεῖ τὴν ἀξίαν τῶν ἐνδείξεων των, συγκρίνει ταύτας πρὸς ἄλλας δοθείσας εἰς ἀναλόγους περιστάσεις καὶ συμπεραίνει τί πρέπει καὶ πράχθῃ καὶ δίδει τὰς περὶ τούτου διαταγὰς. Ἀλλὰ πῶς ὀνομάζεται τὸ ὄργανον αὐτό; Ἐγκέφαλος! Ἀπαντες λοιπὸν οἱ θεράποντες οὗτοι ἐργάζονται ὀλοκλήρους ὄρας πρὶν δυνηθῆ ὁ ὁδὸς καὶ ἐργασθῆ καὶ ὅ,τι διὰ σὲ εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἐργασίας διὰ τὸν λυκὸν εἶναι τὸ τέλος.

Ῥίψωμεν τώρα βλέμμα εἰς τὸ σύνολον τῆς σπουδῆς, τὴν ὁποῖαν θὰ ἐπιχειρήσωμεν.

Ὅπως ζῶν τι δυνηθῆ καὶ ζητήτῃ τὴν τραφίην του πρέπει καὶ κατέχη ὄργανόν τι δυνάμενον καὶ μεταφέρει αὐτὸ ἐκεῖ, ὅπου αὕτη εὕρισκεται, ἀληθὲς μηχάνημα, τοῦ ὁποῖου, ἐν ἡμῖν, τὰ ὀστά εἰσὶν ὁ σκελετός καὶ οἱ μυῶνες τὰ σχοιρία. Ὁ σπουδάσωμεν λοιπὸν κατὰ πρῶτον τὰ ὀστά καὶ τοὺς μυῶνας καὶ θὰ ἴδωμεν διὰ

τίνος μηχανισμού εκτελούνται άπασαι αύται αί κινήσεις, τας όποιας τόσον καλώς εκτελείς, χωρίς να είξεύρης πώς.

“Όπως ή μηχανή αύτη δύναται να εργάζηται, όπως και όλοι εκείνοι, τας όποιας έφευρεν ό άνθρωπος, χρειάζεται κινήτριαν δύναμιν. Η δύναμις αύτη δέν ύπόσχουμι ότι θα σοι είπω καθαρά ποία είναι, επειδή δέν είναι πολύ γνωστή· αλλά δύναμαι να σοι δείξω τό μηχανήμα, εις τό όποιον παράγεται και τό όποιον αποτελεϊται από τά νεύρα και τόν έγκέφαλον.

“Επειτα έρχεται ή σειρά των προτιόπων, οι όποιοι προηγούνται έρευώντες όπως ανακαλύψωσι τό θήρημα, και οι όποιοι είναι αί πέντε αισθήσεις. Όταν άφιθώμεν εις αύτάς θα κάμωμεν μικράν έκδρομήν μέχρι τής φυσικής, επειδή δέν δυνάμεθα να εξηγήσωμεν τόν οφθαλμόν χωρίς να όμιλήσωμεν περί φωτός και τού ούς χωρίς να είπωμεν λέξεις τινάς περί ήχου. Η άφή θα μάς όδηγήση εις τήν σπουδήν του δέρματος, εις τό όποιον έχει τόν οϊκόν της, και τό όποιον εκτελεί και άλλας έργασίας, ών ή σπουδαιότερα είναι τό ότι καλύπτει όλόκληρον τό σώμα και τό προφυλάττει, όπως τό χάρτινον περιβάλλωμα τό κομψόν έξώφυλλον των ώραιων βιβλίων σου. Τέλος θα είπωμεν όλίγας λέξεις περί του νού, ό όποιος κατοικεί εις τόν έγκέφαλον. Ένταύθα, προσφιλής μικρά, και οι σοφώτεροι τά χάνουν, ώστε δέν θα έχης τήν αξίωσιν να ζητήσης από έμε πολλά πράγματα. Θα σοι είπω ό, τι είξεύρω.

Τήν ιστορίαν ταύτην των θερχόντων του στομάχου θα τήν σπουδάσωμεν εις τόν άνθρωπον, εις τόν όποιον παρουσιάζονται έν όλη τή τελειότητέ των, και εις τά ζώα, εις τά όποια αρχίζουν κατ' όλίγον να γίνονται άτελέστεροι και έξαλείφονται, καθόσον μακρύνόμεθα από του ανθρώπου, μέχρις ου χάνονται έντελώς εις τινά ζώα, ή αρχίσωμεν δε τήν σπουδήν από τά άτελέστερα ζώα και θα προχωρούμεν προς τόν άνθρωπον συλλέγουσαι έν προς έν, καθ' όδόν, τά σχετιστικά όργανα. Ούτω πράττουσαι μιμούμεθα τόν ζωόσφρον, ό όποιος κατά πρώτον λεικίνει τήν εικόνα, και έπειτα αρχίζει όλίγον κατ' όλίγον προσθέτων τά χρώματα και παράγων τάς μορφάς μέχρις ότου, αφού τελειώση πέν ό, τι άπητείτο, αποτελεί τήν τελείαν εικόνα, τό όμοίωμα του προτύπου, και ό άνθρω-

πος δε, ως γνωρίζεις εκ τής ιερής ιστορίας είναι εικών και όμοίωμα του θεού, του τελειοτάτου εκείνου προτύπου.

Ταύτα σοι λέγω σήμεραν εισχωγικώς. Αλλά εκ του μαθήματος τούτου μή υποθέσης ότι πέν όπερ ό στόμαχος διατάσσει πρέπει να τό εκτελώμεν. Ως σοι είπον είσαι βασίλισσα μικρού μέν, άλλ' ώραίου βασιλείου, δέν πρέπει δε τυφλώς να υποδουλώνης πάντοτε τούς κελούς υπηκόους σου εις τας θελήσεις τής ανεξαρτήτου δημοκρατίας, ούτε πάλιν να καταπιείης τήν μικράν ταύτην δημοκρατίαν, επειδή δέν θα κατακτήσης άτιμωρήται τά δίκια της, και αν θελήσης να διαταράξη τήν ζωήν, ήτις είναι έμπιστευμένη αύτῃ, θα ριψοκινδυνεύσης και τήν του βασιλείου σου.

ΑΝΘΩ

Η ΛΕΥΚΗ ΚΑΙ Η ΜΕΛΑΙΝΑ ΔΕΣΠΟΙΝΑ

ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΙΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑ

(Συνέχεια· ίδε προηγ. αριθ.)

Μετά δύο μήνας πάντες περί των νικών του πριγκηπος της δόξης όμιλούν. Πρωίαν δε τινά ένφ ή ήγεμονίς καθημένη υπό σκιάδα τινά του δάσους ανέγινωσκεν επιστολήν του συζύγου της έξεπλάγη υπό τής αίφνηδίας προσελεύσεως τής μελίνης δεσποίνης.

Χαίρε, ήγεμονίς, είπεν αύτη. Αναγινώσκεις, ως βλέπω, επιστολήν. “Α! είναι του προσφιλους πριγκηπος, ουτιός τό όνομα ήπαταται ανά τά στόματα πάντων!” ή ήγεμονίς έτεινεν αύτῃ τήν επιστολήν, ανέγνω δε τά εξής:

—“*Τελεία νίκη, ταχέως έλεύσομαι* από τού νοικαίου σου, κατέλαβον τήν πόλιν. Ο σός ανήρ νήρ ρωπήν τον κατέλαβεν. ΠΡΙΓΚΗΨ ΤΗΣ ΔΟΞΗΣ

Η πυργόδεσποινα μετά μικράν σκέψιν ώμίλησεν ως εξής:

“Ηγεμονίς! σκοπεύω πώς αναχωρήσω επί ένα μήνα· μεταθήσομαι πολύ μακράν, διά τούτο έξελεξάμην σε όπως σοι έμπιστευθώ μέγα μυστήριον, μυστήριον εκατόν έτών! Είναι γεγραμμένον όπως τό μυστήριον αυτό αποκαλύφθη εις άγνήν, άσπιλον και άθών ψυχήν· σοι αύτην δε μόνην σε νεύρα. Αιώνια ευδαιμονία έλεύσεται επί σε, εάν τηρήσης αυτό, αίώνια δε βάσανον αν τό αποκαλύψης, και διά νέυμα-

τος εκάλεσε τήν ήγεμονίδα όπως ακολουθήση αύτην. Διελευσθη τό δάσος ήκολούθησαν ζοφωράν και ύγραν άτραπόν, ήν ουδέποτε ό ήλιος έφώτισε, μετ' όλίγον δ' άφίχθησαν ένώπιον χθμαλου ναϊσκου.

“Βλέπεις, ήγεμονίς, τήν κεκλεισμένην ταύτην θύραν; είπεν ή μελίνικ δεσποίνα δεικνύουσα αύτῃ τήν θύραν του ναϊσκου. “Ο άδης, ή ανατροπή βασιλείου, ή έξόντωσις κράτους έν αύτῃ έγκρύπτεται. Είς τήν θύραν ταύτην ουδεις μέχρι τούδε εισέδυσε· λάβε τήν κλειδα αύτῃς· σοι έμπιστεύομαι τήν φύλαξίν της· μή ζητήσης όμως ποτέ να τήν ανοίξης, επειδή ό θάνατός σου εσται άφευκτος και οίος θάνατος!...”

Ταύτα είπούσα ή μελίνικ δεσποίνα ένεχείρισε τῃ Μαρία τήν μοιραϊαν κλειδα.

Μετά τινας ήμέρας ή ήγεμονίς, άπελευθέρως τής μελίνικ δεσποίνης, διέταξεν έπισκευάς τινας εις τόν πύργον, επιβλέπουσα δε τας έργασίας άφίχθη μέχρι του μυστηριώδους ναϊσκου. Η περιέργειν κατεκρίευσε τής θελήσεώς της· άφίχθη σχεδόν μέχρι του ουδου τής θύρας έσέφθη προς στιγμήν και ώλουμένη υπό τής γυναικείας περιεργείας ήνοιξε τήν θύραν ταύτην, κα μετά μικρόν εισέδυσεν έν αύτῃ. Υγρός ευώδης άήρ διεχύθη εις τό πρόσωπον αύτης, έλκομένης προς τά έντός υπό ακταμαχήτου δύναμεις· ούτω ταχέως διήλθε τόν διάδρομον, άφίχθη εις θύραν τινά, ήν ανοίξασα μέγας έξεπλάγη ιδούσα πένθημα φώτα επί βωμου τινος πλουσίως κεκοσμημένου, ένώπιον του όποιου χρυσάπτερος άγγελος θαυμαστής καλλονής και ροδόχρους, κεκλιμένος υπνωττεν ως έν ληθαργω, έν χειρι κρατών τό σύμβολον τής δικαιοσύνης.

Εκ τής λευκής αυτού ένδυμασίας διαγινώσκωμεν τόν άγγελον τούτον ως τήν *Λευκήν δεσποίναν*. Η νεκρά ήγεμονίς μή πιστεύουσα τούς οφθαλμούς αύτης, ήνωσε τας χείρας και συγκινημένη έγονυπέτησεν ένώπιον του ληθαργούντος άγγέλου και έδεήθη. Αίφνης θρούς κινουμένης έσθητος εξήγειρε ταύτην τής έκστάσεως, χειρ δε τις ήψατο του ώμου αύτης· ήν ή χειρ τής ώραιας άγνωστου, ής τό γαλήνιον και άσπιλον βλέμμα ένεθάρυνε τήν Μαρίαν.

“Δύναμαι να μάθω πώς άφίχθης ένταύθα; είπεν ό άγγελος· ήλθες όπως με σώτεις, όπως με έξαγάγης τής φυλακής ταύτης, έν ή μετ' όλίγον συμπληρω 100 έτη καλείξεως.—Αλλά

τίς είσαι, δεσποίνα, επειδή σε βεβαιώ ουδέν δύναμαι να έννοήσω. Εισήλθον ένταύθα έξ άπλης περιεργείας, άγνωστῃ τήν ύπαρξίν σου.—Υπήρξα άλλοτε βασίλισσα κατέχουσα πάντα τ' άγαθά, άπερ έν τῃ γῆ δύναται τις επιθυμῆσαι. Ηγαπώμην και έτιμώμην υπό των υπηκόων μου, πανταχού δε μετέδιδον τήν χαράν και κρηγορίαν. Ημέραντινα—μετ' όλίγον συμπληρούται έκκτονταετίς—ήρπάγην υπό άοράτου δύναμεις και περιδινηθήσῃ και πληγείσα έρρίφθη έντός ύγρας είρηνης, ένθα πλέον των 40 έτών διέμεινα, οτε απέθανον ουχι εκ συνήθους θανάτου, άλλ' έτι τρομεροτέρου, καλουμένου ληθαργία! Εύρισκόμην έν διηνεκεί υπνω και έν τούτοις τά πάντα έβλεπον, τά πάντα ήκουον. Θέσασά με έν τῷ ναϊσκῷ τούτῳ ή δεσποίνα του πύργου τούτου—ό δίκμων του κακού—μ' έπεσκέπτετο ανά πᾶσαν εβδομάδα και με ήνάγκαζεν όπως εισπνέω μύρον τι παρατείνον τήν ληθαργίαν μου!

“Ούτω διεβίουν μέχρις ου μηδέν ύποπτεύουσα ήλθες όπως με έλευθερώσης, και ούτω πώς γείνης αίτις τής έπανόδου τής γαλήνης έν τῷ κόσμῳ. Η Δεσποίνα του πύργου, ως γινώσκεις αύτην, είναι μεγάλη και ισχυρά, τολμηροτέρα βασιλείσης, κάτοχος τής αίτίας του κακού, διαφθείρουσα τούς σοφούς και γεννώσα τό έγκλημα, ή βασιλεία αύτης μετ' όλίγον λήγει. Έκαστος αίων έπιφέρει μεταβολήν λαού τινος, άλλαγήν εποχής. Τό όνομα ταύτης είναι *Μυστήριον*. Αρκει όμως εις λόγος όπως κατακρημνίση αύτην τής αρχής. Ναί, Μαρία, γινώσκω πάντα ταύτα επειδή και εγώ είμι ή αίτία αλλά του άχθου. Και διαγινώσκω τό μέλλον ως και τά παρελθόν.”

Αύτη έσίγησε προς στιγμήν, είτα προσέθηκε.

“Σε έβλεπον πάντοτε, τέκνον μου, γινώσκω τήν άγνοτήτά σου και είμι βεβαιά ότι δύνασαι να σώσης τόν κόσμον τής διαφθοράς. Μίαν χάριν σου ζητώ, μίαν θυσίαν! Υποσχεθήτι μοι ότι ουδενί θ' αποκαλύψης, ουδ' αύτῃ τῃ πυργόδεσποίνῃ, τί έν τῷ ναϊσκῷ τούτῳ είδες!—Υπόσχουμι—θα ύποφέρης πολλά διά τούτο—‘Ορκίζομαι». Τότε ή λευκή δεσποίνα άκτινοβόλος εκ χαράς και ώραιότερα παρά ποτε έγείρουσα τήν καλύπτραν αύτης έδειξε τῃ Μαρίᾳ έν άπάσῃ τῃ αίγλη αύτης τήν μεγαλοπρεπή καλλονήν της. “Ίδε, Μαρία, οία εσται ή αν-

μοιζή σου. Θα γείνης ώραία ως εγώ. Θα λατρεύεσαι ως εγώ!... Νύν, τέκνον μου, άπελθε και άφες με όπως εις την ύδουνηράν ληθρηγίαν μου επαναπέσω. Άλλ' ήμῆρην τινι άμοιφήσει δι' όλα τὰ δεινά, άπερ θα ύπάρτῃς.» Και ταύτα είπούσα κατελήφθη υπό ύπνου καταλιπούσα εκπληκτον την δύστηνον κόρην.

Η νύξ είχε ήδη προχωρήσει όταν ή νεκρά γυνή έξήλθε του ναύσκου και προσεκτικώς κλείσασα την θύραν αυτού εισήλθεν εις τον πύργον. Η άνάμνησις της λευκής δεσποίνης κατείχεν άπασαν την φαντασίαν αυτής.

Μετά τινις έβδομάδας ή Μαρία έτεκε κόρην, καθ' όλα τῆ μητρί αυτής ομοιάζουσαν, ήν και ώνόμασε Παρθενία· την εύχρεστον δε ταύτην ειδήσιν ανήγγειλε τῷ πρίγκηπι της δοξής. Άλλ' έσπέρην τινά ενῶ ή ήγεμονίς εύρίσκετο εν τῷ κοιτῶνι της έχουσα παρ' αυτή κεκλιμένον τό τέκνον της, αίφνης μετά τρομερόν σεισμόν συνοδευθέντα υπό άστραπῶν τό φῶς του κοιτῶνος έσβέσθη καταλιπόν τήν ήγεμονίδα εν μέσῳ σκοτίας τάφου. Η μέλαινα δεσποινα ένεφανίσθη, έπλησίασε την κλίνην, ήτένισε την ήγεμονίδα και έθηκεν επ' αυτής την χείρα, άήτη φρικίασιν εις άπκν τό σῶμα αυτής μεταδούσα. Η ήγεμονίς μετά στιγμῆν έκστάσεως είπεν αυτή· «Χαίρω πολυ, δεσποινα, διὰ την επάνοδόν σου! Σοί άνακοινῶ την χαρμόσυνον είδησιν ότι άπέκτησα κόρην.— Γινώσκω τὰ πάντα! άπεκρίθη ή μέλαινα δεσποινα, άλλ' είπέ μοι έτήρησας την υπόσχεσίν σου; Μήπως εζητήσας όπως εισδύσης εις τον ναύσκον εκείνον;— Άγνοῶ, δεσποινα, την ύπαρξίν του.» Η Μαρία ένεδοίκιζεν άλλὰ τό αγαθόν υπερίσχυε αυτή δι' έβλεπε πάντοτε την σκιάν του ωραίου εκείνου αγγέλου κρατύνουσαν αυτήν, όταν δι' ήτένιζε την μέλαιναν δεσποιναν κατελαμβάνετο υπό φρίκης.

Εν τούτοις ή μέλαινα δεσποινα πλησιάζασα τον όρμαθόν των κλειδῶν, έλαβε μίαν εξ αυτών και πρετήρησεν αυτήν προσεκτικῶς. Αίφνης οίονει κερκυνωθεΐσα δρᾶττεται της κλειδός και διὰ βροντώδους φωνῆς άνέκραξε «Προδοσία!... Απιστία!...» όρμῶσα δε κατά της ήγεμονίδος και έλκουςα αυτήν εκ της κόμης «Αθλίξ! άρνεΐσαι τό εγκλημα! άπατεών! είπέ μοι τί έπραξας». Άλλ' ή Μαρία έσίγα. Τέλος παρελθούσης της κρίσεως τζύτης ή μέλαινα δεσποινα

σκεφθεΐσα προς στιγμῆν κατηνόησεν ότι εδει δια της πειθοῦς μάλλον η της βίας να μάθη τὰ γενόμενα· ούτως θωπεύουσα τό νήπιον και περιποιουμένη την μητέρα προσέθηκεν υποκριτικῶς· «Σε παρακαλῶ δέν μοι λέγεις τί είδες εν τῷ ναύσκῳ αὐτῷ; Διατί δέν μοι άνακοινεΐς αυτό; Έγῶ δέν έπραξα τὰ πάντα όπως σε καταστήσω εύτυχῆ, πλουσίαν, σύζυγον ενδόξου πρίγκηπος, μητέρα λατρευτοῦ πλάσματος, γινώσκω ότι εισήλθες εις τον ναύσκον, άλλὰ σοι τό συγχωρῶ, είπέ μοι μόνον τούτο.

— Δέσποινα, άπεκρίθη ή Μαρία, ή καρδιά μου με διατάσσει όπως τηρήσω τό μυστικόν αυτό.

— Τόσον λοιπόν περι των συμφερόντων μου μεριμνᾷς; «Αχ! έπιθυμεΐς την πτώσιν της βασιλείας μου! δέν θα τό επιτύχης όμως, επειδή θα μάθω τό μυστικόν σου, και άμα μάθω αυτό ή βασιλεία μου παραταθήσεται επί έκκοντη-ετίαν έτι. Σοί δίδω προθεσμίαν μέχρι του μεσονυκτίου όπως σκεφθῆς και αν δέν συναινέσης γινώσκω τί όφείλω να πράξω.» Ταύτα είπούσα άπήλθεν. Η τέλαινα κόρη τό τέκνον της έχουσα επί των βραχιόνων θερμά έχυνε δάκρυα· άλλ' ή καρδιά αυτής ήν σταθερά ή δι' άπόφασις άμετάτρεπτος. Ηδυνάτει να κατακληθῆ και όταν ήχησε μεσονύκτιον ή μέλαινα δεσποινα ένεφανίσθη «Μαρία, είπεν, έρχομαι όπως λάβω την άπόκρισίν σου, ό χρόνος ήγγικεν... Άνανεῶ την αίτησίν μου.» Άλλ' ή Μαρία δια λιηνιάς και σταθερᾶς φωνῆς άπεκρίθη ότι ούδέν σκοπεΐν' άποκαλύψη. Τότε ή μέλαινα Δέσποινα έρυθρά εξ όργῆς έπλησίασε προς παραθύρον τι και εδειξε τῆ Μαρία κλωθόν τινι εν δ' δύο λέοντες την λείαν αυτών άνέμενον. «Βλέπεις, λέγει, τον κλωθόν αυτόν, εν αὐτῷ ριφθήσει εάν δέν μοι είπῃς την αλήθειαν.» Επὶ δέκα λεπτά σκεφθεΐσα ή ήγεμονίς έχουσα την φαντασίαν πλήρη του μεγάλοπρεπούς ινδάλματος της Λευκής δεσποίνης ήρνήθη επιμόνω; να είπη τι. Τότε ή Μέλαινα δεσποινα δρακτομένη της κόμης αυτής έρριψε ταύτην ασπλάγγως εις τον κλωθόν.

(«Επειτά τό τέλος».)

GORDON CHRISTIE.

Η ΑΤΜΗΛΑΤΟΣ ΟΙΚΙΑ
ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΕΝ ΤΗ: ΑΡΚ' ΩΑ: ΙΝΑΙΚΗ:

του
JULES VERNE

(Συνέχεια ίδε προηγούμενον φύλλον)

Θ'. VIA DOLOROSA.

Έν Κουνπώρη κατά την έπιθυμίαν του συνταγματάρχου άρίχθημεν τῆ πρωΐα της 29ης μαΐου, την δεξιάν του Γάγγου όχθην ακολουθούντες, δι' έκτεταμένων άγρων Ινδικῆς ισάτιος. Επὶ διήμερον ό χαλκούς γίγας εβάδιζε μετά ταχύτητος τριῶν λευγῶν καθ' ώραν. Απειχομεν δ' ήδη χίλια χιλιάμετρα της Καλκούττας.

Η Κουνπώρη έχει περίπου 60,000 κατ. καί τι επί βραχίονος πέντε μιλίων έκτεινομένου επί της δεξιάς όχθης του Γάγγου. Περιλαμβάνει δε στρατόπεδον πεντακισχιλίων ανδρῶν. Καίτοι αρχαιοτέρη, ως λέγουσι, της χριστιανικῆς χρονολογίας ούδέν αξιοπερίεργον περικλείει.

Τῆ πρωΐα της 30 ό Βάνξ, ό λοχαγός κάγω ήκολουθούμεν τον συνταγματάρχην και λοχίαν την θλιβεράν πορευομένους όδόν. Δια βραχέων συνοψίζω ένταῦθα τί παρὰ του Βάνξ έμαθον.

«Η Κουνπώρη, έχουσα κατά την προσάρτησιν του βασιλείου της Ουδης ίκονόν στρατόν, κατά την έκρηξιν της αποστασίας ήρίθμει 250 στρατιώτας, εναντίον τριῶν αυτοχθόνων ταγματῶν του 1, 54 και 56, δύο ίππαρχιῶν και μιᾶς πυροβολαρχίας του Βεγγαλικου στρατου. Προς δε εύρίσκοντο πολλοί Ευρωπαίοι υπάλληλοι, έμποροι κλπ. και οκτακόσιαι γυναίκες και παιδες των στρατιωτῶν του εν Λυκνώβη βασιλικου στρατου.

Από πολλῶν έτων, ό συνταγματάρχης φκει εν Κουνπώρη, ένθα έγνώρισε την νεκρίδα, ήν ενυμφεύθη. Η κ. Χολνῶ ήν νεκρά και θελτικωτάτη άγγλις, ύψηλόφρων, εύγενεστάτης και ήρωικωτάτης φύσεως, αξίη του έρωτος ανδρός, οίος ό συνταγματάρχης, οστις εθαύμαζε και ελάτρευε ταύτην. Αύτη φκει μετά της μητρός της μέγαρον εκτός της πόλεως, εν αὐτῷ δ' ό συνταγματάρχης τό 1855 ενυμφεύθη ταύτην. Δύο μετά τον γάμον έτη τό 1857, άμα τῆ εκ-

ρήξει της στάσεως εν Μιράτ, ό συνταγματάρχης μετέβη παρὰ τῷ τάγματί του. Κατέλιπε την σύζυγον και πενθεράν αυτού εν Κουνπώρη συνιστῶν ταύταις όπως τάχιστα εις Καλκούτταν απέλθωσιν. Ο συνταγματάρχης εθεώρει την Κουνπώρην ως μη ασφαλῆ, και τὰ γενόμενα εδικαίωσαν τους φόβους αυτού.

«Η βραδύτης της αναχωρήσεως της κ. Χολνῶ και λαίδυς Μουνρῶ θλιβερά έσχεν αποτελέσματα. Ο Νανᾶ Σαχίβ φκει τότε εν τῆ δέκα μιλια μακράν της Κουνπώρης επάυλει αυτού της Βιλοῦρ και από μακροῦ υπεκρίνετο αγάπην προς τους Ευρωπαίους. Η επανάστασις έξερράγη εν Δέλχη και Μιράτ. Τούτο έγνώσθη την 14 Μαΐου εν Κουνπώρη, τῆ ήμέρα δε ταύτη τό πρώτον τάγμα των Σιπαγίων εδείκνυεν έχθρικᾶς διαθέσεις. Ο Ναβάβ προσέφερε τῆ κυβερνήσει τὰς ύπηρεσίας του, ό στρατηγός Βέλχερ έπέισθη αὐτῷ και ούτως οι στρατιωταί του κατέσχον τό ταμείον. Αιθημερόν τάγμα άτάκτων Σιπαγίων διερχόμενον της Κουνπώρης έσφαξε τους Ευρωπαίους αξιοματικους αυτού προ των πυλῶν της πόλεως.

«Τότε έγνώσθη τό μέγεθος του κινδύνου· ό στρατηγός Βέλχερ διέταξεν άπαντας τους Ευρωπαίους όπως καταφύγωσιν εις τον στρατόν, εις θν φκουν τὰ γυναικόπαιδα του 32 ταγματος της Λυκνώβης, κείμενον εις τό έγγύτερον τῆ οδῷ της Άλλαχαβάδ άκρον.

Εκείσε ή λαίδυ Μουνρῶ και ή μήτηρ αυτής εκλείσθησαν. Κατά την διάρκειαν της έγκλείσεως ταύτης ή νεκρά γυνή άπειρον προς τὰς μετόχους της δυστυχίας αυτής άφοσίωσιν εδειξεν. Επεμελήθη και εβοήθησε ταύτας χρηματικῶς, ενεθάρρυνε δε διά τε του παραδείγματος και των λόγων αυτής.

«Μετ' ολίγον τό όπλοστάσιον ενεπιστεύθη εις την φύλαξιν των στρατιωτῶν του Νανᾶ Σαχίβ, οστις παρκατα ήγειρε την σημαίαν της αποστασίας και τῆ 7 Ιουνίου προσέβαλε τον στρατόν, έχοντα υπερασπιστάς 300 μόνον μαχητάς.

«Οί ανδρείοι οὔτοι ήμύοντο υπό τό πῦρ των πολιορκητῶν, υπό παντοειδῶν δε κατακρυβόμενοι άσθeneiῶν, Ονήσκοντες της πείνης και δίψης, άντέστησαν μέχρι της 27 Ιουνίου, ότε ό Νανᾶ προέτεινεν άναχωρήν, ήν ό στρατηγός Βέλχερ εδέχθη μεθ' όλας τὰς διχαμωρητέας

της λαίδυς Μουνρώ, παροτρυνούσης πρὸς ἀντί-
στασιν. Κατὰ τὴν συνθήκην ἄνδρες, γυναῖκες
καὶ παῖδες, πεντακόσια ἐν ὄλῳ ἄτομα—συμ-
περιλαμβανομένων τῆς Λαίδυς Μουνρώ καὶ μη-
τρὸς αὐτῆς—ἐπεβίβασθησαν πλοίων, ὅπως με-
ταβῶσιν εἰς Ἀλλαχάβδ.

«Μόλις τὰ πλοῖα ἐξεκίνησαν καὶ οἱ Σιπαγιοὶ
ἤρξαντο πυροβολοῦντες· διὰ χαλκῆς σφαιρῶν
καὶ μύδρων ἄλλα ἐβύθισαν καὶ ἄλλα ἐνέπηρ-
σαν· ἐν μόνον κατόρθωσε ὅπως προχωρήσῃ μί-
λια τινά. Ἡ λαίδυ Μουνρώ καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς
ἦσαν ἐν αὐτῷ· πρὸς στιγμὴν ἤλπισαν ὅτι ἐσώ-
θησαν, ἀλλ' οἱ στρατιῶται τοῦ Νανὰ κατὰδιώ-
κοντες συνέλαβον τὸ πλοῖον καὶ ὠδήγησαν τοὺς
ἐπιβάτας εἰς τὸ στρατόπεδον.

«Ἐκεῖ ἐσφαζάν ἅπαντας τοὺς ἄνδρας, τὰς δὲ
γυναῖκας καὶ παῖδας ἔθεσαν μετὰ τῶν λοιπῶν,
τῶν μὴ φονευθειῶν τὴν 27 Ἰουνίου. Αὐταὶ ἠ-
ριθμοῦντο ἤδη εἰς 200 θύματα, οἷς μικρὰ ἐπε-
φυλάσσετο ἀγωνίᾳ, καθεύχθησαν δ' ἐν μεγάρῳ
τινι, οὗτινος τ' ὄνομα Βίβι-Γάρ θλιβερὰν κατέ-
λιπε μνήμην.

— Ἀλλὰ πῶς πάντα ταῦτα ἔμαθες; ἤρω-
τήσα τὸν Βάνξ.

— Πρὸς γηραιῷ λογιῷ τοῦ 32 τάγματος
τοῦ βασιλικῆς στρατοῦ. Οὗτος, ὡς ἐκ θύματος
διασωθείς, ὑπεδέχθη ὑπὸ τοῦ Ραζάχ τῆς Ραῖσχ-
ἑάρχ, ἐπαρχίης τοῦ βασιλείου τῆς Οὐδης.

— Καὶ ἡ λαίδυ Μουνρώ καὶ μήτηρ αὐτῆς..

— Φίλε μου, ἀπεκρίθη ὁ Βάνξ, στερούμεθα
θετικῶν εἰδήσεων περὶ τῶν κατόπιν συμβάν-
των, ἀλλ' εὐκόλως εἰκάζει τις ταῦτα, τῶν Σι-
παγίων μέχρι τῆς 15 Ἰουλίου, ἧτοι ἐπὶ 19 ἡ-
μέρας, κατεχόντων τὴν πόλιν. Τὰ δύστηνα θύ-
ματα ἂν πᾶσαν ὥραν ἀνέμενον βοήθειαν.....
βραδύτατα καταφθάσασαν. Εἶχεν ἤδη ἀπέλθει
τῆς Καλκούττας ὁ στρατηγὸς Χεβελὼν καὶ
πολλάκις τοὺς ἀποστάτας νικήσας, εἰσῆλθε τὴν
17 Ἰουλίου εἰς Κουνπώρην. Ἀλλὰ δύο ἡμέρας
πρότερον, μολὼν ὁ Νανὰ ὅτι βασιλικαὶ στρα-
τεῖαι ὑπερέβησαν τὸν ποταμὸν Παντοῦ-Νάδην
ἔγνω διὰ φρικωδῶν σφαγῶν τὰς τελευταίας
τῆς κυριαρχίης του ὥρας σημάσαι. Τινὲς αἰχ-
μάλωτοι ἐνώπιον αὐτοῦ κατεσπαράχθησαν. Ὑ-
πελείπετο ἡ πλειὸς τῶν γυναικῶν καὶ παιδῶν,
ἐν αἷς καὶ ἡ λαίδυ Μουνρώ καὶ μήτηρ αὐτῆς.
Ἀπόσπασμα τοῦ 6 τάγματος τῶν Σιπαγίων
διετάχθη ὅπως πυροβολήσῃ ταῦτα· ἐκ τῶν πα-

ρχθῶν τοῦ Βίβι-Γάρ. Ἡ ἐκτέλεσις ἤρξατο, ἀλλ'
ἐπειδὴ ἐβράδυνεν, ὁ Νανὰ ἐπειγόμενος ὅπως
ὑποχωρήσῃ προσέθηκε τοῖς στρατιώταις Ὀθω-
μανοὺς δημίους, συντελέσαντας τὴν σφαγὴν!
Τῇ ἐπαύριον ζῶντες καὶ νεκροὶ, παῖδες καὶ γυ-
ναῖκες ἐρρίφθησαν ἐν τινι φρέατι, ὅπου κατὰ τὴν
ἄφρξιν τοῦ Χεβελὼν πληθεὺς πτωμάτων ἐκά-
πνιζεν ἔτι!

«Τότε ἤρξαντο αἱ ἀντεδικήσεις, τινὲς τῶν
συνεπόμενων τοῦ Νανὰ ἔπεσαν εἰς χεῖρας τοῦ
Χεβελὼν, τὴν ἀκόλουθον ἐκδόντος ἡμερησίαν
διάταξιν.

«Τὸ φρέαρ, ἐν ᾧ ἀναπαύονται τὰ λείψανα
δυστήνων γυναικῶν καὶ παιδῶν, διαταγῇ τοῦ
θηριώδους Νανὰ Σαχίβ σφαγιαθέντων, πληρω-
θήσεται καὶ καλυφθήσεται ἐν εἰδει τάφου. Ἀ-
πόσπασμα Εὐρωπαϊκῶν στρατιωτῶν, ἀθήσε-
ται τὸ ἱερόν τοῦτο τελέσει κηθῆκον. Ὁ οἶκος
τῆς σφαγῆς οὔτε πλυθήσεται, οὔτε κονιθήσε-
ται ὑπὸ τῶν συμπατριωτῶν τῶν θυμάτων. Ἐ-
κάστη σταγὼν αἵματος ἐκπλυθήσεται
διὰ τῆς γλώσσης τῶν κακούργων πρὸ τῆς θανα-
τώσεως αὐτῶν.»

«Τοιαύτη περίπου ἡ κατὰ γράμμα τελεσθεῖσα
ἡμερησίᾳ αὕτη δικταγῆ. Ἀλλὰ τὰ θύματα
ἀπώλοντο, σπαρὰχθέντα καὶ κερματισθέντα! ὁ
δὲ συνταγματάρχης Μουνρώ, μετὰ διήμερον
ἐλθὼν, μάτην προσεπάθησε ν' ἀνεύρῃ λείψανα
τινὰ τῆς συζύγου αὐτοῦ καὶ μητρὸς τῆς.»

Ταῦτα διηγήθη μοι ὁ Βάνξ πρὶν εἰς Κουν-
πώρην ἀφίχθῶμεν νῦν δὲ πρὸς τὸν τόπον τῆς ἐκ-
τελέσεως τῆς φρικώδους σφαγῆς διηθύνετο ὁ
συνταγματάρχης. Ἀλλὰ, πρότερον, ἐπεθύμη-
σεν ἐπανιδεῖν τὸ μέγαρον, ἔνθα ᾤκει ἡ λαίδυ
Μουνρώ, ἔνθα τὴν νεότητά αὐτοῦ διήλθε καὶ τὸν
τελευταῖον ταύτη ἔδωκεν ἀσπασμόν.

Τὸ μέγαρον τοῦτο ἔκειτο ὀλίγον ἄνω τῶν
προαστείων, ἐγγὺς τοῦ στρατοπέδου. Ἐρείπια,
τείχη μέλκνα, δένδρα τινὰ ἀπεξηρμημένα ἐσώ-
ζοντο ἔτι. Ὁ συνταγματάρχης οὐδεμίαν ἐπέ-
τρεψεν ἐπισκευήν, τὸ δὲ μέγαρον ἦν μετὰ ἐξαι-
τίαν οἶον κατέλιπον αἱ χεῖρες τῶν πυρπολητῶν.

Ἐπὶ μίαν ὥραν ἐμείναμεν ἐκεῖσε. Ὁ σὶρ Ἐ-
δουάρδος σιγῶν ἐβλάδιζε διὰ τῶν τοσαύτας ἐξε-
γερόντων ἀναμνήσεις ἐρειπίων. Ἀνεμιμνήσκετο
τὴν ἀνεπίστρεπται διεληθούσων εὐδαιμονίαν αὐ-
τοῦ. Ἀνέβλεπε τὴν νεάνιδα, εὐτυχῆ ἐν τῷ οἴκῳ
τούτῳ τῆς γεννήσεώς τῆς, ἐν ᾧ ἐγνώρισε ταύ-

την, καὶ ἐνόησε ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅπως
κρεῖττον ἴδῃ αὐτήν! Ἀλλὰ τέλος ἀποτόμως
ὑποχωρήσας παρέσυρεν ἡμᾶς ἔξω.

Ὁ Βάνξ ἤλπιζεν ὅτι ὁ συνταγματάρχης θά
ἤρκετο ἐπισκεπτόμενος τὸ μέγαρον. Ἀλλ'
οὐχί! ὁ σὶρ Ἐδουάρδος ἐσκόπει νὰ γευθῆ πα-
σῶν τῶν πικριῶν, ἃς ἡ πόλις αὕτη ἐπεφύλατ-
τεν αὐτῷ. Ἐπεσκέφθη οὕτω τὸν στρατῶνα,
ἐν ᾧ τοσαῦτα θύματα μετὰ τῆς ἡρωίδος συζύ-
γου του τηλικαῦτα ὑπέστησαν δεινά.

Ὁ στρατῶν ἔκειτο ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἐπὶ
τῆς θέσεως δ' αὐτῆς φηροδόμου ἤδη ναόν. Ἐν-
ταῦθα ἡ πρώτη πρῆξις τῆς φρικώδους τραγω-
δίης ἐτελέσθη. Ἐνταῦθα ἔζησεν, ἔπαθεν ἡ
λαίδυ Μουνρώ καὶ μήτηρ αὐτῆς μέχρι τῆς στιγ-
μῆς, καθ' ἣν τὰ θύματα ταῦτα παρεδόθησαν
τῷ Νανὰ Σαχίβ.

Περὶ τὸ ἀτελὲς ἔτι οἰκοδόμημα, διεκρίνοντο
λείψανα τείχους ἐξ ὀπτῆς γῆς, ἐρείπια τῆς ἀ-
μύνης τοῦ στρατηγοῦ Βέλερ. Ὁ συνταγματάρ-
χος ἔστη ἐπὶ μικρὸν ἀκίνητος καὶ σιγῶν ἐνώ-
πιον τῶν ἐρειπίων αὐτῶν. Ἐν τῇ φαντασίᾳ αὐ-
τοῦ ζῶντες ἐπήρχοντο αἱ φρικώδεις σιγῆαι, αἱ
ἐν τῷ χώρῳ αὐτῷ τελεσθεῖσαι.

Ὑπελείπετο ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Βίβι-Γάρ, τοῦ
οἰκῆματος, ὅπου ὁ Νανὰ μετέβαλεν εἰς εἰρήκην,
καὶ ἐν ᾧ ὑπῆρχε τὸ φρέαρ, ἐν ᾧ τὰ θύματα
συνεσωρεύθησαν· ὁ Βάνξ εἶδε τὸν συνταγματάρ-
χην ἐκεῖσε κατευθυνόμενον, ἐδράξατο τοῦ βρα-
χίονος αὐτοῦ. Ὁ σὶρ Ἐδουάρδος ἀτενίζων αὐτόν,
διὰ φρικωδῶς ἠρέμου φωτῆς.

«Ἐμπρός! εἶπε.

— Μουνρώ! σὲ παρακαλῶ! ...

— Μεταβήσομαι λοιπὸν μόνος.»

Ἀδυνατοῦντες κωλύσαι αὐτόν, ἠκολουθήσα-
μεν πρὸς τὸ Βίβι-Γάρ, οὐ πρόκεινται κῆποι γρα-
φικώτατοι καὶ ὑπὸ λαμπρῶν δένδρων κοσμού-
μενοι.

Ἐκεῖσε ἐγείρεται ὀκτάγωνον οἰκοδόμημα ἐκ
γοθικῶν στηλῶν, περικλειὸν τὸ φρέαρ, οὗτινος
τὸ περραγμένον στόμιον ὑποβασιάζει ἀγχαλα
ἐκ λευκοῦ μαρμάρου, περιστῶν τὸν ἄγγελον
τῆς εὐσπλαγγίης, ἐν τῶν τελευταίων ἔργων
τοῦ Μικροχέττου, ποιητὴν δαπάνῃ τοῦ κατὰ τὴν
στάσιν γενικοῦ διοικητοῦ τῶν Ἰνδιῶν, λόρδου
Κάνιγγ.

Ἐνώπιον τοῦ φρέατος, ἐν ᾧ αἱ δύο γυναῖκες,
μήτηρ καὶ θυγάτηρ, πληγεῖσαι ὑπὸ τῶν δη-

μίων τοῦ Νανὰ κτερερίφθησαν, ὁ σὶρ Ἐδουάρ-
δος μὴ περιτέλλων πλέον τὸν χεῖμαρον τῶν
δάκρυων ἔκλινε τὸ γόνυ.

Ὁ λογίας Μὰκ Νάιλ, παρ' αὐτῷ, σιγῶν ἔ-
κλιε.

Ἄπαντες, συντετραμμένῃ τὴν καρδίαν, οὐ-
δὲν παρήγορον ἠδυνάμεθα εἰπεῖν, ἱκανὸν ὅπως
τὰ δάκρυα αὐτοῦ στερεύσῃ! Ἀχ! ἐὰν ἦν ἐκ
τῶν πρώτων εἰσελθόντων ἐν Κουνπώρῃ καὶ
εἰσδυσάντων ἐν τῷ Βίβι-Γάρ, θά ἔθνησκεν ἐξ ὁ-
δύνης ἐνώπιον τῶν φρικωδῶν σφαγιασέων.

Ἴδού τί περὶ τούτου λέγει ἄγγλος ἀξιωμα-
τικός.

«Μόλις εἰσελθόντες εἰς Κουνπώρην ἐσπεύ-
σαμεν πρὸς ἀναζήτησιν τῶν δυστήνων γυναικῶν,
ἃς ἐγινώσκομεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ μυσκαροῦ
Νανὰ οὐσας, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὴν φρικώδη
σφαγὴν ἐμάθομεν. Ὑπὸ τρομερῆς δίψης ἐκδική-
σεως ταλαιπωρούμενοι, ἐκ τῆς συναισθητέως
τῶν ἀνηκούστων τῶν θυμάτων δεινῶν, ἡσθινό-
μεθα ἐν ἡμῖν παρὰδόξους καὶ ἀγρίως ἰδέας ἐξε-
γειρομένας Μανιώδεις σπεύδομεν πρὸς τὸν τό-
πον τοῦ μαρτυρίου. Τὸ αἷμα πεπηγμένον, ἀνά-
μικτον ἀσχήμοις λειψάνοις ἐκάλυπτε τὸ ἔδαφος
τοῦ θαλάμου, ἐνῷ εἶχον καθεύχθη. Μικροὶ βό-
στρυχοι, ῥάκη ἐσθήτων, πέδιλα παιδῶν, ἀθύρ-
ματα ἐπλήρουν τὸ ὑγρὸν τοῦτο ἔδαφος. Οἱ τεῖ-
χοι αἵματι κεχρισμένοι, ἔφερον στίγματα τῆς
τρομακτικῆς ἀγωνίας. Εὗρον μικρὸν εὐχολόγιον
οὗτινος ἡ πρώτη σελὶς τὰς συγκινητικὰς ταύ-
τας ἔφερε γραμμὰς «27 Ἰουνίου· τὰ πλοῖα... 7
Ιουλίου, αἰχμάλωτοι τοῦ Νανὰ... ὄλεθρα ἡμέ-
ρα.» Φρικωδεστέρα ἡ θεὰ τοῦ βαθέως φρέατος,
ἔνθα εἶχον συσσωρευθῆ τὰ ἠκρωτηριασμένα λεί-
ψανα τῶν προσφιλῶν θυμάτων!... » Ὁ σὶρ Ἐ-
δουάρδος ἀφίχθη δύο ἡμέρας μετὰ τὴν μυσκάρν
σφαγὴν, εὔρε δὲ τὴν θέσιν τοῦ φρέατος μόνον,
τάφον διακοσίων τοῦ Νανὰ θυμάτων.

Ὁ Βάνξ ἤδη τῇ βοηθείᾳ τοῦ λογιῶν βιαίως
ἐξήγαγεν αὐτόν· ὁ συνταγματάρχης οὐδέποτε
λητημονῆται τὰς δύο λέξεις, ἃς στρατιώτης τις
τοῦ Χεβελὼν ἐχάραξεν ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ
φρέατος Remember Caunpore!—ἐνθυμοῦ τὴν
Καουνπώρην!

Ὁ ἐκδότης ΣΤΕΦ. Η. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Ἡ δευθύνσις ἐν ὁδῷ ἁγ. Κωνσταντίνου ἀρ. 30.

κ' ἔρχετ' ἐδῶ νυφιάτικα ντυμένη νὰ μὲ σκάση.»
 — «Δὲν ἦρθα 'δῶ, Μανέτα μου, δὲν ἦρθα 'δῶ, καλέ μου,
 νὰ φέρω λύπη καὶ κακό· ἦρθα χαρὰ νὰ φέρω
 Μὰ τέπαθες; τί σοῦπανε, γιὰ 'πέμου τὴν ἀλήθεια
 καὶ θελὰ 'δῆς πῶς ψέμματα, ἐχθρῶν ἀγκύλια εἶνε.»
 — Τί ψέμματα! δὲ μοῦλεγες σὺ πάντα πῶς δὲν ἔχω
 ἄλλον ἐγὼ πιστότερο ἀπ' τὸν καλὸ Μαλτέζο,
 Γιὰ διάβασε τὸ γράμμα του κὺτταξε 'δῶ τί λέει;
 'Ετὸ εἶπ' ἀπ' τὸ ζωνάρι του τὸ γράμμα τοῦ Τζοβάννη
 Τῆς δίνει, καὶ τότε ἔννοιωσε ἡ μαύρη τί τῆς γράφει
 ἡ μοίρα τῆς 'ς τὰ πόδια του μὲ τὰ μαλλιά λυμένα
 πέφτει, τὸ στήθος τῆς χτυπᾷ καὶ τέτοια λόγια λέει·
 «Ἄχ! γύρισε καὶ κὺτταξε ἐκείνην ὅπου πέφτει
 'ς τὰ πόδια σου καὶ σοῦ ζητεῖ νὰ τὴν ἀκούσης μόνο.
 Μοναχοκόρη μ' εἶχανε 'ς τὰ χάρδια μαθημένη
 ἡ μάννα κι' ὁ πατέρας μου· μιὰ μέρα δὲ θυμοῦμαι
 νὰ μὴ γενῆ ὁ, τ' ἤθελα, ἐκεῖνο ποῦ ζητοῦσα·
 Καὶ εἶδες ἀπάνω 'ς τὸ βουνὸ γιὰ σένα τέχω πάθη·
 ξεφλούδισαν τὰ χέρια μου, τὰ πόδια μ' ἐπονέσαν
 κ' ἐστέκουμουν ἀπάνω σου νὰ σὲ 'ρωτῶ τί θέλεις;
 γιὰτὶ σὰν ἤμουνε κοντὰ σὲ σένα μοῦ φαινόταν
 πῶς ὄλαις ἐλησμόνησα τῆς περασμέναις πίκραις
 Πότε μὲ εἶδες 'ς ἄλλοτε μία ματιὰ νὰ βίξω;
 πότε μὲ εἶδες μετὰ σὲ 'ς τὴν ὄψι νάχω λύπη;
 αἱμάτωνα τὰ χέρια μου ἡ ἄμοιρη νανάθω
 φωτιὰ μονάχη 'ς τὴ σπηλιὰ μὲ φρύγανα, μ' ἀγκάθια·
 ποῦ σφούγγιζα τὸν ἰδρώτα, σὰν ἦσουν κουρασμένοι,
 κ' ἐστέκουμουν ἀπάνω σου σὰν νᾶσουν ὁ θεὸς μου.
 Καὶ τώρα λές, φαντάζεσαι,....ἄχ! ἦρθεν ὁ γονεῖός μου,
 ἄλλη φορὰ θὰ 'στὰ εἰπῶ....δὲ ξέρω τὸ Τζοβάννη
 μὴν τύχη καὶ κατάφερν λόγια κακὰ νὰ γράψῃ
 Γιὰ συλλογίσου το καλὰ! σὺ σὰ θὰ ταξειδέψῃς
 βλέπω καὶ ὄλα τὰ μετρᾶς κυττάζεις τί σοῦ λείπει,
 καὶ τώρα τοῦτο δὲ μετρᾶς, πῶς σὲ τὸν ἀγγελὸν μου....
 — «Ἄχ! ὁ παππᾶς» ἐστέναξε ὁ καπετάνιος τώρα,
 «ἐκεῖνον ἔχω πάντα μου 'ς τὸ νοῦ μου καὶ τρομάζω».
 — «Ὁ δύστηχος! εὐρέθηκε σὲ τέτοια κακὴν ὥραν·
 ἦρθε καὶ ἄλλη μιὰ φορὰ ποῦ καύλα μεγάλη
 ἔκαψε τὸ παιδάκι μας, ἦρθε νὰ τοῦ διαβάσῃ
 θυμῆσού πόσαις μοῦλεγες φοραῖς «ὅποτε θέλεις,
 στέλνε καὶ φέρνε τὸν παππᾶ καλὰ τότε γνωρίζω,
 εἶνε θεοφοβούμενος ἅγιος 'ς τὴν ἀλήθεια.»
 Τέτοια μοῦ ἔλεγες, κ' ἐγὼ καὶ τῶντι τὸν εὐρήκα
 ἔτσι καλὸ, καὶ τώρα παιὸς τὸ εἶξερε πῶς θάρθη
 μία στιγμὴ γιὰ τὸν καλὸν αὐτόν;....ἄχ! πῶς μὲ βλέπεις
 ἔτσι σὰ νᾶμαι πρῶτός σου ὀχτρός; γύρισε 'δέ με
 μὲ 'κεῖνο ποῦ μ' ἐβλεπες τῶλόγλυκό σου μάτι·
 μιὰ φορὰ γιὰ κὺτταξε, γιὰ 'δὲς με μέσ' 'ς τὰ μάτια
 νὰ δῆς ἡ Βιττωρίτσα σου ἂν ἦνε μολεσμένη.»
 'Ετὸ ἔλεγε κ' ἐτρέχανε τὰ μάτια τῆς ποτάμι
 καὶ ὁ Μανέτας στέκεται κι' ὄλο τήνε κυττάζει·
 'ς τὸ ὕστερο ἀπ' τὸ δέξι τὸ χέρι τήνε πιάνει

καὶ λέγει ἀσῆκω! μὰν ἐσὺ ἔκαμες τέτοιο πρᾶγμα,
 τότες ὁ κόσμος χάλασε, καὶ ὁ Θεὸς δὲν εἶνε
 'ς τὸν οὐρανὸ· τὸ θρόνο του ὁ σατανᾶς ἐπῆρε
 ἄχ! λούλουδο ποῦ μυρωδιὰ ἔχυνες τῶν ἀγγέλων,
 καὶ βάλσαμο εἰς τὴν καρδιὰ ἔσταζες τοῦ κουρσάρου,
 ἔλα κοντὰ μου κάθισε, ἔλα νὰ μοῦ μιλήσης
 νὰ μοῦ εἰπῆς πῶς μ' ἀγαπᾶς νὰ γιαιτρευθῇ ἡ ψυχὴ μου
 ποῦ ἀπ' τὸν πόνο τὸ πολὺ εἶνε κοντὰ νὰ ἐβγῇ.
 Γιὰ 'δὲς τί πήγαιν' ἄμοιρος μονάχος μου νὰ κάνω;
 καὶ 'κεῖνο τὸ παιδάκι μας ποῦνε σὰν ἀγγελάκι,
 τί μοῦ χρωστεῦσε ποῦθελα νὰ τὸ κυλίσω 'ς αἶμα;
 'Ὅχι, αὐτὸ δὲν γίνεται· τέτοιο ἀθῶο πλάσμα,
 ποῦ λαχταρᾷ νὰ μὲ 'δῇ, προδότισσα νὰ γείνη.
 'Αδέλφια! κρίμας τὸ μυαλὸ ποῦ λὲν πολὺ πῶς ἔχω
 καὶ πάντα βγαίνω μετ' αὐτὸ 'ς τῆς μάχαις κερδοσμένος.
 'Ὁχου τί πήγα κ' ἔκαμα! γιὰ μιὰ ψευτιὰ μεγάλη
 ἐπῆγα καὶ 'θανάτωσα τὸν γκαρδιακό μου φίλο
 ἔλατε, σφάχτε με καὶ σεῖς, γιὰτὶ αὐτὸ μοῦ πρέπει·
 βίχτε με μέσ' 'ς τὰ κύματα νὰ μὴ μὲ βλέπ' ὁ ἥλιος,
 γιὰτ' ἔχουν ἡ παλάμαις μου τὸ αἶμα τοῦ συντρόφου.»
 'Ετὸ εἶπε καὶ βουρκώσανε τοῦ ἄμοιρου τὰ μάτια,
 κ' ἐχτύπησε τὸ στήθος του μὲ τὴ βαρεῖα παλάμη
 καὶ τὰ μαλλιά του τράβηξε ποῦ σὰν κοπέλλα τᾶχε·
 μὰ τότες ἕνας σύντροφος γυρίζει καὶ τοῦ λέει·
 «Μὴν κλαίης, καπετάνιο μου· ἔτσ' ἦταν τὸ γραφτό σου,
 γιὰτὶ βαθεῖα σὲ πλήγωσαν μ' αὐτὸ τὸ λόγο ποῦπαν.
 Μὰ τώρα πᾶνε, πέρασαν αὐτὰ, δῶσε δόξαν
 εἰς τὸ Θεὸ ποῦ φώτισε τὸ νοῦ σου νὰ γνωρίσης
 πῶς εἶν' ἀθῶα ἡ καλὴ κερά μας καθὼς πρῶτα.
 Τῆς λύπαις ἀφεις, κάθισε νὰ φᾶς νὰ πιῆς μαζὺ μας,
 πάλι χαρὰ 'ς τὰ πρόσωπα νὰ ἔρθῃ τῶν συντρόφων.
 Βρὲ Γιώργακα! τί ἔκαμες ἐκεῖνο τὸ λυράκι
 γιὰ παιζέ το μὲ ὄρεξι νὰ κάτσωμε 'ς τὸ δεῖπνο.»
 'Ετὸ εἶπ' ὁ ναύτης γνωστικὰ κι' ἀρχίνισε νὰ παίξῃ
 ὁ Γιώργακας τὴ λύρα του, καὶ λίγο λίγο φεύγει
 ἀπ' τοῦ Μανέτα τὴ ψυχὴ ἡ λύπη ἡ μεγάλη.
 Στρώνουν τραπέζι, φέρνουνε τὰ στρεῖδια τῆς θαλάσσης,
 χουρμάδες ἀπὸ τὴ στερηὰ κι' ἀρχίζουνε νὰ πίνουν
 κρασί ποῦ κάνει γλήγορα νὰ λησμονοῦντ' οἱ πόνοι.
 'Ἡ Βιττωρίτσα σὲ σκαμνὶ καθότανε 'ς τὴ μέση
 κρατῶντας 'ς τὴν ἀγκάλη τῆς τὸ γελαστό παιδί τῆς,
 π' ἀπ' τῆς φωναῖς, τὴν ταραχὴ κι' αὐτὸ δὲν ἐκοιμοῦνταν,
 μόν' 'ς τὰ δαδιὰ ποῦ βγάζανε φλόγα πολλὴ νὰ φέγγουν
 ἐφαίνονταν τὸ πρόσωπο ποῦ ὄλο ἐγελοῦσε.
 σὰν ἡ γλυκεῖα μαννοῦλά του τὸ χαιδεύε μ' ἀγάπη.
 'Ὅλα περάσαν, φύγανε ἡ φοβεραῖς φουρτούναις,
 περάσανε τὰ σύννεφα τὰ μαῦρα καὶ τὸ κύμα,
 ποῦταν ψηλὸ σὰν τὸ βουνὸ ξαπλώθη καὶ κοιμᾶται.
 'Ἡρθεν εὐδιὰ, εὐρήκανε λιμάνι' ἀσφαλισμένο
 κι' ὅτι ἀέρας κι' ἂν φυσᾷ ποτὲ δὲν ἔχουν χρεῖα.
 Γιὰ 'δὲς τους πῶς κυττάζονται, πῶς σφίγγουνε τὸ χέρι,
 Πῶς λέγει ὁ ἕνας τᾶλλουνοῦ λόγια γλυκεῖα· σὰ μέλι

πώς παίζουνε με τὸ παιδί! «χρυσή μου Βιττωρίτσα» λέγει ὁ Μανέτας, «πέρασε τὸ πείσμα ποῦ σοῦ εἶχα τώρα, θαρρῶ, ξανάνοιωσα, κ' ἡ ὥρα εἶνε πάλι ποῦ νύφη σέ στολίσανε εἰς τὴ σπηλιὰ μου μέσα. Τρομπώνια τότες πέφτανε, φλόμπουρα κυματίζαν, κ' ἡ λύραις δὲν ἐπαύανε νὰ παίζουν ἔξη μέραις. Ἔτσι καὶ τώρα, σύντροφοι, ἀδιάστε τὰ τρομπώνια, γιατί ἦρθεν ἡ ἀγάπη μου σὰν πρῶτα ἔς τὴν καρδιά μου. Ναι, τραγουδήστε, τὸ σκοπὸ τὸν περὶ γλυκὸν εἰπέτε.» Ἔτσι εἶπεν, ἀπὸ τὴ χαρὰ σὰ νάταν μεθυσμένος, κ' οἱ σύντροφοι ἀρχίζουνε νὰ τραγουδοῦν νὰ λένε: «Γιὰ δὲς τὰ πῶς τὰ παχουλὰ παίζουε τρυγονάκια ἔς τὴν ἄκρη κεῖ τῆς ρεματιᾶς, ἀπάνω ἔς τὸ κλαράκι γιὰ δὲς γλυκὰ ποῦ τὸ σκοπὸ τὰ ἡδονάκι λείει, γιατί ἔνε με τὸ ταῖρι του μαζὺ ἀγκαλιασμένο. Θέ μου! μὴν ἔρθη κυνηγός, μὴ βρίζουε τουφέκι, τὰ δύο νὰ χωρίσουνε τριγόνι ἀπὸ τὸ δένδρο. Θέ μου! μὴ στήσουν ἔξοβεργα νὰ πιᾶσουνε τὰ ἡδόνι ποῦ κελαϊδεῖ κ' ἀπ' τὸ σκοπὸ τὸ δάσο νὰ γγαλιάζει.» Ἔτσι τραγουδῶν ὁ Γιώργακας κ' ἀντιλαλοῦν ἡ λύρα κ' οἱ σύντροφοι ἀπ' τὸ σκοπὸ τῆς λύρας δὲν μποροῦνε τὰ πόδια νὰ κρατήσουνε ἀρχίζουν νὰ χορεύουν σιγὰ σιγὰ πρώτη φορά. μὰ ὅστι ἀγριεύουν εἰς τὸ χορὸ, ποῦ φαίνεται πῶς κάμανε ἔς τὰ πόδια φτερά καὶ σὰν τὸ πούπουλο πηδοῦνε ἔς τὸν ἀέρα. **Κ'** ἡ Βιττωρίτσα ποῦ κ' αὐτὴ τοὺς εἶχε μαθημένους τοὺς Κρητικούς σκοποὺς μαζὺ ὀμπρὸς ὀμπρὸς χορεύει ἀπὸ τὸ χέρι τὸ δεξι κρατῶντας τὸ καλὸ της καὶ σὰν ἐχόρεψ' ἀρκετὰ, ἐκάθισε γεμάτη χαρὰ καὶ τὸν Μανέτα τῆς ἀφίνει ὀμπρὸς νὰ σύρη καὶ κείνος ἐθυμήθηκε τὰ προτεινά του χρόνια, σφίγγει τὴ μέση του καλὰ καὶ τοὺς στιβανοδέταις ποκάτω πὸ τὸ γόνατο κ' ἀρχίζει νὰ πετάη. Γελούσανε τὰ χεῖλη του, λάμπαν τὰ μάγουλά του, καὶ πέφτ' ἀπὸ τὸ μέτωπο σὰν πὸ μαργαριτάρι ὁ ἰδρωτας μετὸ δεξι τὸ χέρι τὸ μαντήλι παίζει καὶ βίχνει μιὰ ματιὰ καμμιὰ φορά ἔς ἐκείνη π' ἀρχίνησε γλυκὰ γλυκὰ νὰ τραγουδᾷ νὰ λέη: «Γιὰ δὲς τονε! σὰν ἀετὸς πατεῖ ἔς τὴ γῆς καὶ τρέχει σὰν χελιδόνι, σὰν πουλι ποῦ παίζει μετὸ ταῖρι. Πειὸς εἶν' σὰν τὸν λεβέντη μου ποιὸς εἶν' σὰν τὸν καλὸ μου ἔς τὴν ἀντρεία ἔς τὸν πόλεμο; πέφτουε καὶ προσκυῶνε. Τοῦρχει καὶ Φράγκοι δίνουνε ὄ,τι κ' ἂν τοὺς ζητήσῃ νὰ νὰ τοὺς δώσῃ τὸ παιδί ποῦ ἔχει ἔς ἐλῆα δεμένο. Ἔς τὴ θάλασσά ἔνε βασιλείας, ἔς τοὺς βράχους εἶνε ρήγας, ἔς ἐμένα εἶνε ἄγγελος ποῦ ἦρθ' ἀπ' τὰ οὐράνια κ' ὅτι μοῦ πῆ μοῦ φαίνεται πῶς ἔχει θεῖα χάρι. Ζῆσε, νὰ ζήσωμε μαζὺ, ποτὲ νὰ μὴν εἰποῦμε πῶς φτυχισμένος πειὰ ποῦ μᾶς εἶνε ἔς αὐτὸν τὸν κόσμο.» Ἔτσι τραγουδῶν κ' ἔλεγε τὴν ὥρα ποῦ χορεύαν, καὶ σὰν ἀποχορέφανε καθίζουε νάνασάνουε κ' ὁ ὕπνος, σὰ νὰ ἦτανε κλέφτης καὶ τοὺς προσμένει,

τοὺς ἄρπαξε καὶ πέσανε αὐτοῦ ἔς τὴν ἄμμ' ἀπάνω βαρεῖα βαρεῖα. τὸ ἔπαθε αὐτὸ κ' ὁ καπετάνιος, γιατί εἶχε δυὰ μερόνυχτα καλὰ νὰ κλείσῃ μάτι. Ἡ κόρη μόνον ἀγρυπνῆ ἀπ' τὴ πολλὴ χαρὰ τῆς ἀπόμεινε, καὶ τὸ παιδί γλυκὰ ποκαμαρόνει ποῦ σὰν ἀρνάκι ἀλαφρὰ ἔς τὰ χέρια τῆς κοιμήθη: ἔς τὸ ὕστερ' ὄμως καὶ αὐτὴν ὁ ὕπνος τὴν ἐπῆρε. Ἔτσι φαινόνταν ὁ θυμὸς ἐπέρασ' ὁ μεγάλος καὶ πάλι τὸ ἀντρόγυνο θὰ ζήσῃ μ' ἀρμονία. Μὰ δὲν ἀφίνει ὁ Σατανᾶς ποῦ τῶβαλε σέ πείσμα νὰ ξεχωρίσ' ἔτσι χρυσὸ ζευγάρ' ἀγαπημένο. Πρῶτα καλὰ κοιμήθηκε ἔς τὴν ἄμμον ὁ Μανέτας μὰ ὕστερα κακὸ ἄντρο τὸν κάνει νὰ μουγγρίζῃ τοῦ φάνηκε πῶς ἦτανε ἔς τὴ Σμύρνη ἔς τὸ παζάρι κ' ἐκεῖ δὲν τὸν ἐγνώριζε κανένας ὀμιλίαις ἀνάμεσο τοὺς εἶχανε γιὰ τῶνα καὶ γιὰ τᾶλλο «Δὲν τῶμαθες τί γείνηκε ἔς τὸν καπετὰν Μανέτα» ἔλεγε ὁ ἕνας τᾶλλουνοῦ «τοῦ πήρανε τοῦ μαύρου τὴν ὡμορφὴ γυναϊκά του ποῦ ἦταν σὰν τὸ κρίνο.» Ἔς τὰ λόγια αὐτὰ βγάζει φωνὴ ἐκεῖ ὀποῦ κοιμῶνταν φωνὴ ποῦ θενὰ ζύπναγε ὄλους σου τοὺς συντρόφους ἀνίσως δὲ βρισκότανε ἔς τὸν πρῶτο ὕπνο τότε, ἡ Βιττωρίτσα μοναχὰ ἐξύπνησε μὰ βλέπει πῶς ἐκοιμοῦνταν. τῶνοιωσε πῶς ὄνειρο θὰ εἶνε καὶ νὰ ταραξ' ἡ ἄμοιρη τὸν ὕπνο του δὲ θέλει, μόν' ξαναγέρνει καὶ βαθειὰ τὴν παίρνει πάλι ὁ ὕπνος. Τότε σὲ λίγο ἐξύπνησε μετὰ ταραχὴ μεγάλη ὁ καπετάνιος, στέναξε μέσ' ἀπ' τὰ φυλλοκάρδια κ' ἀρχίνησε μονάχος του νὰ λέη τέτοια λόγια. «Ἐγὼ δὲν τῶπαθε ποτὲ ἀπόφασι νὰ κάνω καὶ πάλι πίσω ὕστερα τὴ γνώμη μου νὰλλάξω μονάχα τούτη τὴ νυχτιὰ ποῦ μ' ἔχει πλανεμένο, γιατί ἦρθε καθὼς ἦτανε τὴν μέρα στολισμένη ποῦ τὴν καρδιά μ' ἐγέμισε χαρὰ μετὸ στεφάνι. Τὸ ξέρω, τοῦτ' ἀληθινὸ μπορεῖ καὶ νὰ μὴν εἶνε, τὸ ξέρω καὶ τὰ ὄνειρα τῆς νύχτας μᾶς γελοῦνε.... μὰ ὄχι.... καὶ ἔς τὸ χωρατὸ δὲ θέλω νὰ τὸ ποῦνε τοῦ καπετάνιου ἡ καλή!.... Χριστέ μου! πῶς δὲ λένε ποτὲ γιὰ τῆς γυναϊκὲς μας ἔς τὴ Κρήτη τέτοιο λόγο, Ὅχι, Μανέτα, κύτταξε μὴ βλάψῃς τὴν γενιά σου. πάρε καθρέπτη τὴν τιμὴ ὀποῦ σοῦ δίν' ἡ Κρήτη, καὶ μέσ' ἂν ἴδῃς μιὰ μικρὴ πῶς εἶνε μουτζαλίτζα πάρε σφουγγάρι πάστρεφ' τὴν νὰ μὴν τὴν ἴδῃ ὁ κόσμος τί κάθωμαι, σὰν ἔμπορος τσεκίγια λογαριάζω, τσεκίγια ποῦ μοῦ κλέφανε καὶ θὰ κερδήσω ἄλλα; Ὅχι, δὲν εἶνε ἡ τιμὴ μονέδα ποῦ νὰ κάμῃς κ' ἄλλη μπορεῖς, μιὰ φορά τὴν ἔχεις χαϊμένη. **Κ'** ἐγὼ ποῦ γιὰ περίπαιγμα μονάχα τῶν συντρόφων ἐσκότωσα τὸν γκαρδιακὸ τὸν πρῶτό μου τὸ φίλο, στέκω καὶ συλλογιζομαι γιὰ μιὰ Φράγκοπούλα! Βουνα π' ἀκοῦτε τὴ φωνὴ ποῦ βγαίνει ἀπ' τὴ καρδιά μου σὺ, θάλασσα, ποῦ βογγητὸ σὰν τὴν ψυχὴν μου κίνεις,

ἀκούσετε τὸν ὄρχο μου· δὲ θέλω ἴω γυναῖκα
 ἔς τὸν κόσμον νὰ γνωρίζω πειλὰ, θελὰ τὴν ξεπαστρέψω,
 σὰν τὸν κουρσάρο θὰ γενῆ αἰτία νά τιμάσουν....
 ὕστερα μαῦρα θάντηθῶ καὶ κόρακας θὰ γείνω,
 πολέμους μόνο καὶ φωτιὰ θὰ τρέχω νὰ γυρεῶ.
 Ἄχ! κύττα γύρω, θόλωσε, θαρρῶ, ὁ κόσμος ὅλος
 ἔς αἶμα βουτιέται τὰργυρῶ φεγγάρι καὶ δύο ἄστρα
 πᾶνε κοντὰ νὰ δύσουνε μὲ φῶς τρεμουλιασμένο.
 Ἔτσι μιὰ μέρα κ' ἡ ζωὴ τῶν δύο μας σὰν δύο ἄστρα,
 ποῦνε ἔς τὴ μέση τοῦρανοῦ καὶ λάμπουνε»... ἔτο' εἶπε
 καὶ ἰστάθῃ πάλι σήκωσε τὸ χέρι του σκεπάζει
 τὸ μέτωπο καὶ πύρινα δάκρυα τὸν ἐπῆραν,
 κ' ἐθάρρευσε πῶς τὸ σκοπὸ τὸ φονικὸ θάφηση
 μὰ ξαφνικὰ σὰ μιὰ κεντιὰ νὰ τοῦδωκεν ὁ Ἄδης
 σηκώθηκε καὶ μὲ ὄρμη ἀρπάζει τὸ παιδί του
 κρὶ πέρα μέσ' ἔς τὸ πέλαγος τὸ ρίχνει σὰν τῆς πέτραις
 ποῦ ρίχνουν τὰ μικρὰ παιδιὰ, σὰ παίζουνε ἔς τὴν ἄμμο,
 καὶ μονομιᾶς χωρὶς καιρὸ νὰ λάβῃ νάνασάνη,
 ἀρπάζει τὴν γυναῖκά του ἀπ' τὸ λαϊμὸ, τὴν πνίγει
 καὶ τήνε ρίχνει καὶ αὐτὴ ἔς κῦμα τῆς θαλάσσης.
 Καὶ τώρα τὴν ἀπόφασι σὰν ἔχη τελειωμένη,
 στέκει κυττάζει γύρω του, καὶ βλέπει ἴπου ἔς τὸ αἶμα
 ἴπου ῥάντιζαν τοῦ φεγγαριῦ ἢ ἀργυραῖς ἀκτῖνες
 τῆς Βιτωρίτσας ἤρχουνταν τὸ μαῦρο τὸ κουφάρι
 μ' ὀρθάνοικτα τὰ μάτια τῆς, ὄλ' ἀνοικτὸ τὸ στόμα
 σὰ νᾶθελε νὰ καταπιῇ τὸν ἄγριο φονιά τῆς.
 Κοντὰ ἔς τὴ μάννα ἤρχουνταν καὶ τὸ παιδί τὸ μαῦρο
 μ' ὄφι θλιμμένη, ἴπου προτοῦ χαρὰ ἔτανε γεμάτο,
 τὸ σπλάχνος σὰ νὰ ζήταγε τοῦ ἀσπλαχνου πατέρα
 τὰ βλέπει, ὄλαις στέκονται ἢ τρίχες τοῦ ὀδύθαις
 καὶ κρύος κρύος ἰδρωτας τὸ μέτωπό του στάζει,
 καὶ μπήγει ἄξαφνα φωνὴ ἴπου γύρ' ἀντιλαλήσαν
 ὄλα τὰ σπῆλια. Ἐύπνησαν οἱ ναῦταις τρομαγμένοι
 καὶ «τεῖνε, καπετάνιομου.» τοῦ λένε «τί φωνάζεις ;
 — Ἄ Γιὰ ἴδετε τοὺς βουρκόλακες ποῦρχονται νὰ μὲ φᾶνε
 γιὰ ἴδετε τοὺς ! πῶς ἔχουνε ἐπάνωμου τὸ μάτι !»
 Ἔτοσ' τοὺς λέει περὶ δειλὸς ἀπ' τὰ μικρὰ παιδάκια
 «Πῶ, πῶ !» τὸ ἴδιο φώναξαν κ' οἱ ναῦταις ὅπου βλέπουν
 κοντὰ εἰς τὴν ἀκρογιαλιὰ τὰ δύο τὰ κουφάρια.
 — Ἄ Ἄχ! κρύψετε τοὺς βουρκόλακες» ὁ καπετάνιος πάλι
 φωνάζει «δὲν κυττάζετε μὲ τᾶναιγμένο στόμα
 πῶς ἔρχονται ἐπάνω μου καὶ θέλουν νὰ μὲ φᾶνε ;»
 λέει καὶ τρέμει· «ἄμεστε, συντρόφια» τότε λέει
 ὁ ναύτης ὁ περὶ γνωστικός· σύρετε, τὰ κουφάρια
 νὰ βγάλωμ' ἀπ' τὴ θάλασσα, νὰ κάμωμ' ἓνα λάκκο
 νὰ φέρωμε τὸν ἀσκητὴ, νὰνάψωμε λαμπάδες
 λιβάνι νὰ καπνίσωμε, γιατί μπορεῖ καὶ τῶντι
 νὰ γείνουνε βουρκόλακες ἢ μάννα καὶ τὰ γόρι.» —
 ἔτοσ' εἶπ' ὁ ναύτης· μονομιᾶς ἔς τὸ κῦμα μέσα μπαίνουν
 δύο σύντροφοι, καὶ ἔς τὴ στεριά σιγᾶ σιγᾶ τραβοῦνε
 τὴ μάννα παίρνουν ὕστερα δύο ἄλλοι τὴν ἀξίνη
 ποῦ εἶχαν γιὰ νὰ κόβουνε ἀπὸ τὰ δάση ξύλα,